

*A Szovjetunióval a békéért, a szocializmus
és kommunizmus építésének újabb
győzelmeiért*

KULT
MINOR

DOLGOZÓ NŐ

X. évfolyam * 1961. november 8 * 22. sz. * Ára 70 f.

Nem is tudnánk szebb szavakat találni a csehszlovák-szovjet barátság hónapja kezdetére, mint hogy ismertessük legdrágább barátainknak, a kommunizmus építőinek sikereit s gyönyörű távlatait.

MINDENT AZ EMBER NEVÉBEN, AZ EMBER JAVÁRA

Nonna Murajova, az OSZSZSZK minisztere

Amikor a Szovjetunió Kommunista Pártja új programját olvassuk, világosan látjuk a mi közeli jövőnknek, a kommunizmusnak lelkesítő arculatát. „A párt legfőbb célja — rögzíti le a program —, hogy felépítse a kommunista társadalmat, amelynek zászlaján ez áll: „Mindenki képességei szerint, mindenkinek szükségletei szerint“. Teljes mértékben megvalósul a párt jelszava: „Mindent az ember nevében, az ember javára.“

Milyen mély és humánus értelmű ez a gondolat!

A párt elsősorban az emberre gondol. Ez hatja át a program minden tételét. És tudjuk: mindez megvalósul. Okvetlenül megvalósul. Maga az élet sugallja ezt a bizonyosságot.

Népgazdaságunk már most túlszárnyalja a hétéves terv által előírt fejlesztés feladatait. A szovjet ember, mint egy mesebeli óriás, megelőzte az időt. Elég, ha arra hivatkozunk, hogy a hétéves terv első két és fél esztendejében iparunk annyi terméket állított elő, mint az egész ötödik ötéves terv alatt, 1951—1955-ig.

Amikor a jövőre gondolunk, önkéntelenül is visszapillantunk a múltra. Gondolatban visszatérek azokhoz a napokhoz, amelyekből négy évtized választ el. Fiatal lány voltam, és elkezdtem dolgozni a Vicsugai textil-gyárban, ugyanott, ahol nagyapám és dédapám, később pedig apám és anyám is a saját bőrén tapasztalta a kegyetlen kizsákmányolást, a kapitalizmus farkastörvényeit. A munka nem jelentett számukra örömet, hanem kibírhatatlan nehézzé tette az életüket: emellett állandóan rettegniök kellett attól, hogy mit hoz a holnap. A munkanélküliség és a bizonytalan öregség rémképe állandóan a sarkukban járt.

Eszembe jut, hogy amikor apám megjött a gyárból, fáradtan, elkínzottan és száját is alig mozgatva suttozta anyámnak:

— Megint eltelt egy nap, de nem hozott örömet. Am a mi gyermekeinknek már más lesz az életük. Meglátod, hogy még mi is megérjük.

Anyám hitetlenül csóválta a fejét, és megkérdezte:

— De mikor lesz az? Mikor lesz, hogy a munka örömet okoz majd az embereknek?

A boldogságért harcoltak ezek az emberek. És a vicsugai sztrájkolók listáján ott állt az én szüleim neve is.

Most, ha ellátogatok Vicsugában a régi gyárba, a Vörös Proletár üzembe, új berendezést látok, teljesen biztonságos új gépeket, amelyek mindegyikét külön légtisztító berendezéssel szerelték fel. Látom a fiatal munkásnők boldog arcát, akiknek a munka örömet jelent, és ilyenkor eszembe jut apám régvolt szava.

— Ne búsulj, mama — mondotta —, nemsokára eljön az az idő...

A én Ludmilla lányom pedig — aki a történelemtudományok kandidátusa és az egyetlen a családban, aki cserbenhagyta a szövöszéket — hihetetlenül távolinak tartja a mi családi emlékeinket.

Ő is azt mondja, amit én:

— Nincs már távol az az idő, amikor bekopogtat házunkba a kommunizmus, az emberiség ragyogó álma.

MINDÖSSZE KÉT ÉVTIZED! Óráról órára, napról napra, évről évre alakul át az életünk, anyagi és szellemi téren egyaránt.

Néha az jut eszembe, hogy talán csak a művész és az író tehetsége képes kifejezni napjaink emberének sokszínű érzés- és hangulatvilágát, azét az emberét, aki a gyakorlatban ismeri meg a kommunista eszmék igazi tartalmát.

A párt előtt álló feladatok, amelyeket a program tartalmaz, olyan óriásiak, hogy nehéz egyszerre mindegyikről beszélni. Az olvasó engedelmével én a program azon pontjait emelem ki, amelyek közvetlenül érintik az élet olyan területeit, ahol nekem mint szociális ügyekkel foglalkozó miniszternek különösen közeli feladataim vannak.

A **KOMMUNISTA PÁRT** világtörténelmi jelentőségű feladatot tűzött ki: a Szovjetunióban magasabb életszínvonalat kell elérni, mint bármely tőkés országban. Ezt a feladatot egyszerű a dolgozók fizetésének közvetlen emelésével oldjuk meg — egyéni munkájuk mennyiségének és minőségének arányában, — leszállítjuk a kiskereskedelmi árakat, eltöröljük az adót, másrészt bővítjük az állampolgárok között felosztásra kerülő társadalmi alapokat, függetlenül a végzett munka mennyiségétől és minőségétől.

A húsz év eredményeképpen — 1980-ra — a társadalmi alapok a lakosság reáljövödelmének mintegy felét jelentik majd. Ez lehetővé teszi, hogy a társadalom terhére, tehát teljesen ingyen biztosítsuk a gyermekek ellátását a gyermekintézményekben és a bentlakásos iskolákban (ha a szülők kívánják), hogy minden iskolatípusban bevezessük az ingyenes oktatást, mindenkinek biztosítsuk az ingyenes orvosi és gyógyszerellátást, szanatóriumi kezelést, megszüntessük a labkért. A szovjet emberek nem fognak fizetni több közüzemi szolgáltatásért sem.

A lakosság egyre bővebben kap segélyeket, kedvezményeket, ösztöndíjakat. Megvalósítjuk a fokozatos átmenetet az ingyenes közétkeztetésre (ebéd) a vállalatoknál, az intézményekben és a természetben résztvevő kolhozparasztoknál.

A Szovjetunióban érvényben levő nyug-

díjtörvény nyugodt, békés öregséget biztosít az embereknek. Az elkövetkező két évtizedben pedig — a kommunizmus felépítésének korszakában — az állam, a szakszervezetek, a kolhozok a nemzeti jövedelem növekedésének mértékében (ez alatt az idő alatt mintegy az ötszörösére emelkedik) fokozottan magukra vállalják azoknak az állampolgároknak anyagi ellátását, akik idős koruk miatt vagy baleset következtében elvesztették munkaképességüket. Felemelik az öregségi és rokkantsági nyugdíjakat. A táppénzt és a szociális segélyt, valamint az öregségi nyugdíj kiterjesztik a kolhozparasztokra is. A városokban és falvakban olyan mértékben szélesítik a szociális és rokkantotthonok hálózatát, hogy ott mindenkit el tudnak majd helyezni, aki igényt tart rá.

AZ **EGÉSZ LAKOSSÁG** jövedelmének és fogyasztásának magas színvonala, a lakáskérdés megoldása, a munkaidő további csökkentése, az évenkénti fizetett szabadság tartamának további növelése, a munkaviszonyok egészségesebbé és könnyebbé tétele, az állandó egészségvédelem egy célt szolgálnak, a nép jólétének emelését, az emberi élet meghosszabbítását.

A program külön foglalkozik azoknak a társadalmi és életfeltételeknek a megteremtésével, amelyek lehetővé teszik, hogy a nők össze tudják egyeztetni a boldog anyaságot a társadalom munkájában való egyre tevékenyebb és alkotó részvétellel. A nőknek viszonylag könnyebb és ugyanakkor eléggé díjazott munkát kell biztosítani. Hosszabb lesz a szülési szabadság, megteremtünk minden feltételt a házimunka megkönnyítésére.

„...A szovjet állam az egész világnak példát mutat az emberek növekvő anyagi és kulturális szükségleteinek valóban teljes, mindenre kiterjedő kielégítésére“ — jelenti ki a párt új programja.

A szovjet nők is mindent megtesznek azért, hogy megvalósítsák az emberiség álmát, hogy felépüljön a kommunizmus, és új dicső lapokat írjunk népünk és az egész emberiség történelmébe.

← Üttörők üdvözlik Dolores Ibarrurit, a Spanyol Kommunista Párt elnökét

A BEKE

Öt napig tartott a Nemzetközi Demokratikus Nőszövetség tanácsulése. Ezen aránylag rövid idő alatt Európa és Ázsia asszonyainak küldöttei mindjobban megismerkedtek egymással, összebarátkoztak és a sokféle anyanyelv ellenére megértették egymást. Megértették azt, amit Cotton asszony fő beszámolójában a nők társadalmi szerepével és felelősségével kapcsolatosan a legjobban kihangsúlyozott:

a legfőbb kérdés a béke!

Cotton asszony az ő utolérhetetlen emberi és őszinte szavaival leszögezte a legfontosabb feladatokat, amikért az NDNSZ-nek következő időszakban harcolnia kell.

— „A német kérdés nem európai ügy, hanem az egész világ ügye. Megoldása élet vagy halál kérdése az egész emberiség számára, tekintettel arra, hogy egy modern háborúban minden bizonnyal milliószorta erősebb atomfegyvereket használnának, mint amilyenek Japánban sok ember azonnali halálát okozták. Ezek ellen egyetlen védelem létezik: az atomfegyverek betiltása és az általános leszerelés, ami egyben az atomrobbantási kísérletek végleges megszüntetését is jelenti.

Ez az, amiért a NDNSZ harcol.”

Nagy érdeklődés és figyelem közepette szólalt fel Anežka Hodinová-Spurná elvtársnő, aki mint az egyik legjobban veszélyeztetett ország, Csehszlovákia asszonyainak megmozdulásáról számolt be. „A gyermekeink nevében” akció folyamán érkezett sok száz gyönyörű harcos levélből idézett és felhívta a világ asszonyainak figyelmét a feléledő fasizmus és a nyugatnémet militarizmus veszélyére. a revansista provokációkra, amelyek hazájára irányulnak.

A tanácskozás egyik legnagyobb élménye Dolores Ibarruri elvtársnőnek, a Spanyol Kommunista Párt elnökének felszólalása volt. Ez a hős lelkű asszony, aki a spanyol polgárháború óta lankadatlanul küzd hazája felszabadulásáért, a haladásért, a békéért, szuggesztív erejű, lángoló szavaival elragadtatta a hallgatókat. Többek között ezeket mondotta:

„Emberi aggodalom közepette tartjuk ezt a tanácskozást. Minden egyes felszólaló szavából kicsendül a fájdalom és a remény. Visszatérnek a legfontosabb kérdésre, amelyet ha nem oldunk meg, a nők minden reménye összedől. Lenni, vagy nem lenni, az élet és halál kérdése ez. Aki a harcokat, forradalmakat és a két háborút átélte, tudja, mit jelent a fasizmus. Ha nem lennénk képesek megakadályozni a fasizmus veszélyét, újra elpusztítandó a világot. Ez nem fantázia, hanem félelmes lehetőség. A háborús szítók politikájja sodort ide minket. Nem akarok pesszimizmust és reménytelenséget kelteni. Csak azért beszélek így, hogy jobban tudjunk harcolni ellene. Bízunk a népben és a tömegekben, ezért derülátók vagyunk. A népek a saját kezükben tartják az élet kérdését.

Majd így folytatta: „Szerettem volna, ha tanácskozásunkon részt vettek volna amerikai barátnőink, s itt tudomásul szereztek volna arról, mit tettek a spanyol néppel. Hazánkban a nép részére csak börtön jut, a fasiztáknak meg paradicsom. Franco diktátor csak az amerikai kormány segítségével tudja magát fenntartani. Ezer millió dollárt adtak Franconak a felfegyverke-

Anna Karlovská elvtársnő, a Csehszlovákiai Nőbizottság titkárnője az NDNSZ budapesti tanácsuléséről, a határozatából részünkre háruló feladatokról beszélt a plénumon.

Azokban az órákban, amikor a kezek magasba emelkedtek, hogy jóváhagyják a szovjet nagykövetségnek és konzulátusnak küldött üdvözlő táviratot, kezdődött Moszkvában a történelmi határkövet jelentő XXII. kongresszus. Bratislavában aznap fejeződött be a Csehszlovákia Nők Szlovákiai Bizottságának plénuma, amely nagyon konkrétan foglalkozott nemzetgazdaságunk feladataival, s ezzel kapcsolatban a nők további munkalehetőségeivel. Martinka elvtársnak, a Szlovák Tervhivatal elnökhelyettesének konkrét beszámolója széleskörű áttekintést nyújtott a népgazdaságunk minden szakaszáról meghívott leányok és asszonyok, s jó alapot biztosított a vitához, melyben 33-an szólaltak fel a két nap alatt.

A holnapra is gondolunk

A NŐK TOVÁBBI MUNKALEHETŐSÉGEI

A növekvő feladatok teljesítésének feltétele még több dolgozó bekapcsolása a munkafolyamatokba. Ezt azzal érjük el, ha a jelenleg a háztartásban dolgozó nőket is alkalmazzuk. Ennek biztosítására 1980-ig olyan anyagi és társadalmi életfeltételeket kell kialakítanunk, melyek lehetővé teszik, hogy lényegében minden munkaképes nő bekapcsolódjék a társadalmi munkafolyamatba.

(A beszámolóból)

Chytilová — Priemstav, Bratislava

Az építészeti új technika a további munkalehetőségek széles skáláját biztosítja a nők számára, — egyelőre azonban nincsenek kihasználva. Mindig hagyjuk meg uralkodni

azt a nézetet, hogy a nő csak takarítónőként válik be az építkezéseken?

Škovránková — Lednické Rovné-i Üveggyár

A műszaki haladás és gépesítés egyre nagyobb

OSZTHATATLAN!

zésre és nukleáris fegyverekkel szerelik fel hadseregét, hogy erősebb legyen Európa „védelme”. Lehet, hogy ott szeretnének kirombantani egy háborút, azért oly nagy a mi aggodalmunk. 25 éve harcolunk és továbbra is harcolni fogunk, míg széjjel nem zúzzuk Franco diktatúráját. Az asszonyoknak, az anyáknak az első sorban a helyük. Mozgásítaniuk kell a tömegeket, hogy visszatartsák a gyilkosok kezét.”

Egymás után sorolhatnánk Lengyelország, Rhodezia, Brit-Guyna, Kína, Indonézia, Vietnam, Mali, Japán, Albánia, Mexikó stb. küldötteinek szavait, akik különböző nyelven — de mintha egy szív sugalmazta volna — foglaltak állást a béke, a haladás, a népek szabadsága és az emberi jogok mellett. Ebben a testvéri és baráti megértésben gyűltek össze a záróülésre a küldöttek, ahol éjszaka 3 óraker egyhangúlag elfogadták a közös dokumentumokat:

Ezek:

Távirat küldése az ENSZ közgyűlésének,

a német kérdés megoldása,

felhívás a világ asszonyaihoz.

E. Cotton asszony, az NDSZ elnöke, melegen, meggyőzően azzal a reménnyel zárta be a tanácsulást, hogy a világ népei, a nők, az anyák megakadályozzák a harmadik világháború kirombantását és úgy fogják egymást megérteni, mint itt ezen a tanácskozáson.

Erdei Lászlóné, a Magyar Országos Nőtanács elnöke afrikai küldöttekkel; jobbján Hawa Keita asszony, a Mali Körtársaság nőmozgalmának képviselője

Ortutay Gyula díszdoktorrá avatja Eugénie Cottont.

MEGÉRDÉMELT KITÜNTETÉS!

A budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem történelmi nevezetességű aulája talán még soha nem látott ilyen ünnepi közönséget, mint amilyen összegyűlt, hogy Eugénie Cotton asszony, a természettudományok díszdoktorrá avatásán részt vegyen.

A Nemzetközi Demokratikus Nőszövetség tanácsülésének küldöttei, Budapest politikai funkcionáriusai, a diplomáciai testületek tagjai gyűltek össze, hogy így is kifejezzék tiszteletüket és szerencsekívánataikat Cotton asszonynak, aki a tanácskozás ideje alatt töltötte be gazdag és értékes életének 80. évét.

— A díszdoktori cím hagyományos kitüntetés, mindenkor a legjobbaknak adományozzák. 1935 óta mindössze hat esetben adományozta az Egyetemi Tanács és fennállása óta csupán két nő részesült ebben a kitüntetésben. Eugénie Cotton asszony mint tudós, nevelő és a világ egyik legnagyobb békeharcosa nyerte el a díszdoktori címet — mondotta dr. Ortutay Gyula rektor.

Cotton asszony mély meghatottsággal köszönte meg a kitüntetést és háláját fejezte ki elsősorban haladó szellemű szüleinek, és a tudós és kommunista Curie-házaspárnak, akiknek hatása alatt fejlődött és jutott el időig.

Alig maradt szem szárazon, amikor felhangzott a taps és befejeződött a meghitt ünnepség. Díszbéd követte a Gellért Szállóban, ahol Cotton asszony az esti órákig fogadta a küldöttségek jókívánságait és ajánlásait.

Turi Mária

segítséget és lehetőséget nyújt a dolgozó nőknek és egyáltalán a munkában. Nálunk is ezzel tudtuk az eddigi tervlemeradást behozni. A XXII. kongresszus tiszteletére már vállalni tudtuk, hogy december 15-ig teljesítjük az ez évi tervet. A nőknek azonban nem szabad visszariadniuk attól, hogy vezető állást is elfoglaljanak. Amikor nekem felajánlották a mesternői funkciót, munkatársaim — sőt férjem is — lebeszéltek róla. „Aki mer, az nyer” — gondoltam és elvállaltam. Most sem bánom.

Zerková-Topolčany:

Amikor a járásban vizsgáltuk, hány női munkalehetőség van, csupán Partizánskeban 100 helyet találtunk.

A SZAKKÉPZETTSÉG NÖVELÉSE

A nagyobb munkatermelékenység elérése, az új gépek és berendezések mestéri kezelése, az új, tökéletes technológia elsajátítása előtérbe helyezi az összes dolgozó szakképzettségének állandó növelését. A jelenleg dolgozó 370 ezer nőből csak 65 000-nek, tehát kevesebb, mint átadéknak van megfelelő szakképzettség. A nők teljes érvényesülése érdekében biztosítanunk kell a lányok arányos részvételét az iskolák minden fokozatán és a már dolgozó nők szakképzettségének növelését.

(A beszámolóból)

Giblákóvá — A belkereskedelem nevelőközpontjának vezetője, Bratislava

Hogy a kereskedelemben dolgozó nők nehéz és felelősségteljes munkájuknak még jobban eleget

tehessenek, részükre már a munkába lépés előtt rövid tanfolyamokat rendeznek. Azok számára, akik négy vagy több éve dolgoznak az üzletekben 33 szaktanfolyamon nyílik alkalmuk megszerezni a szükséges képesítést.

Piačková, háztartásbeli, Nitra

Nyolctagú családról gondoskodom. Nem tudtam munkába lépni, de jelentkeztem a dolgozók esti középiskolájába. Az azbukat legnagyobb fiammal tanulom, a kisebbek és férjem segítenek úgy a tanulásban, mint a háztartásban. Tanulmányaim befejezése után? Addigra felnőnek a gyerekek, én pedig szakképzett munkakerőként szeretném megállni helyemet. S ha lehet, tovább tanulok majd.

Gabalová — Slovakofarma, Hlohovec

Alkalmazásban is lehet tanulni, ha az üzem, a család és a munkatársak is segítenek. Nálunk 18 elvtársnő jár az esti iskolába, s amikor tanításuk van, a délutáni műszakot kolléganők veszik át helyettük.

Kučerová — Vihorlát, Snina

Minek tanuljunk, ha a magasabb munkabeszámításban sem kapjuk meg azt a fizetést, amit a férfiak? — veti fel a kérdést a gyár dolgozó női nevében, akik közül huszan járnak esti ipariskolába, Čapčiková elvtársnő, az ötgyermekes anyja,

pedig most végezte el a gazdasági iskolát. (Reméljük, ez a panasz minél előbb elintéztést nyer.)

A FELTÉTELEK

A nők további munkába lépésének feltétele a gyermekeikről történő gondoskodás az óvodákban és iskolán kívüli intézményekben, valamint a közszolgáltatások további kiszélesítése és minőségének javítása.

(A beszámolóból)

Laurincová — Komárno, Hajógyár

Gyárunkban 65 alkalmazásban levő nő tanul, de sajnos, a házi munka is terheli őket. A lakótelepen nincs sem tisztító, sem mosoda, sem gyermekorvos rendelő. A második műszakban dolgozó anyák panasza, hogy a bölcsőde, óvoda, napközi otthon csak a reggeli műszakban dolgozók gyermekeiről gondoskodik.

Martišková — Partizánske

A cipőüzem új munkaerőket keres a štúrovi és Nové Zámky-i járásokban, míg a szakképzett erők otthon vannak a gyermek mellett, mivel nem tudják a bölcsődében elhelyezni. A jelenlegi szociális intézmények közelről sem elégítik ki a követelményeket, azért jelent majd nagy segítséget a most épülő 70-es típusú új bölcsőde.

Kell, hogy az üzem is nagyobb súlyt fektessen erre. Ha a futballklubra levonják a havi 1.— koronát a fizetésből, legyenek körültekintőbbek a gyár dolgozó nőivel szemben is.

K. M.

Rina mérnöknő

Sok ezer kilométerre jutott el szülőföldjétől, mégsem érezte, hogy idegenbe került. Sok izgalomban, eseményben, örömben volt része a hazánkban töltött három év alatt. Itt rendezték be lakásukat, kezdték meg közös életüket, itt születtek kisfiuk. Észre sem vette, olyan simán illeszkedett be a határmenti város és a lüktető ütemű gyár életébe. Hazájával nemcsak az egyre érkező és váltakozó szovjet szakemberek és a nagy testű hajók kapcsolódtak össze, de férje és munkatársai is, akik vele együtt végezték a leningrádi Hajómérnöki Főiskolát. Azokra a leningrádi napokra emlékezett, amikor megismerkedett osztálytársával, a csehországi főiskolással. Amikor rájöttek, hogy már nemcsak a tanulás és egyforma érdekkör köti őket össze, hanem egy mély emberi és személyes kapcsolat is — és megkezdték a közös életüket.

Igy került a Komáromi Hajógyárba a cseh mérnök és szovjet felesége, Rina Jetebova. Gyermeük ma a bölcsődében együtt játszik és beszél a szlovák és magyar munkások gyermekeivel, ők pedig a szülőkkel közösen azon dolgoznak, hogy a Duna partján készülő hajók méltó bizonyítékai legyenek ennek a nemzetközi baráti együttműködésnek.

— Hogyan érvényesítjük gyárunkban a szovjet tapasztalatokat? — Csaknem minden munkaszakaszon — feleli szlovákul Rina, aki férjével együtt a tervezőirodában dolgozik.

— Nyugodtan állíthatom, hogy a hajógyártási irodalom kimondottan a szovjet dokumentációs anyagra szorítkozik, mint pl. a Szudosztrojnyie, Recsnój transzport, Morszkij flot, stb. folyóiratok és a tudományos-műszaki irodalom. Éppen ezért nálunk is ezek a segédanyagok forognak közkézben, s mi, akik a Szovjetunióból kerültünk ide, vagy a mérnökök, akik ott tanultak, szívesen adunk meg minden felvilágosítást. (Amint megtudtuk, ők tartják a népi orosz nyelvtanfolyamokat is.)

A hajógyári tervezés kimondottan a szovjet hajóipari szakirodalomra támaszkodva oldja meg úgy a hajók szilárdságának és erősségének, mint a hajótest konstrukciójának kérdését.

A hatékonyság ellenőrzésénél is nagy segítségünkre voltak ezek az anyagok. Így például ennek alapján valósítottuk meg azt az újítási javaslatot is, amely az 1962-es évre 100 000 koronás megtakarítást jelent, s nagyon sok munkaidőnyereséget jelent a sferikus alátétek felhasználása a főmotorok alá.

Műszaki dolgozóink hasznára van az is, hogy rövid iskolázásokon vesznek részt a Szovjetunióban. Kár, hogy nem kerülhet ki több munkás is, hogy szovjet tapasztalatok alapján oldhassák meg a pléh- és csőhajlítás újabb technikáját, s főleg a nálunk még fennálló zaj kiküszöbölését a hajótestek gyártásánál. Ezt a kérdést ugyanis a szovjet hajóiparban már csaknem teljesen megoldották.

Rina mérnöknővel közben a könyvtárba érünk. Talán szavai igazolására mutatja meg a szovjet szakirodalmat és a folyóiratokat, melyeket olyan jól felhasználnak a Hajógyárban és amelyek igazolják, miért tanulnak olyan szorgalmasan oroszul ezen a munkahelyen. Azt a nyelvet, melynek ismerete konkrét műszaki segítséget jelent a munkában is.

A NOSZF tiszteletére

A Malé Kosihy-i nőbizottság az idén dicsőre méltóan tevékenykedik.

Ma segítségre van szükség, az aktivistákkal együtt dolgoznak a szövetkezetben, s a HNB akciót is segítik. Az egész évi tojásbegyűjtési tervet már júliusban teljesítették, és a nőbizottság elhatározta, hogy a Nagy Októberi Forradalom tiszteletére még 14 ezer tojást gyűjt össze terven felül. Vállalásuk teljesítéséhez már csak 2 ezer tojás hiányzik.

Szárás Mária, Nána

Az őszi betakarítás sikeréért

A hrhovi asszonyok szorgalmasan végzik az őszi betakarítási munkákat. Október hetedikig hat vagon burgonyát szedtek össze és naponta 100—120 mázsa kukoricát törtek le. A kukorépa szedését is olyan lendülettel végzik, hogy mire e sorok megjelennek, nyugodtan mandhatják — minden terményt idejében betakarítottunk.

Dévai Ferenc, Hrhov

Főiskolások — kukoricaszüreten

A Nitrai Pedagógiai Főiskola hallgatói segítettek kukoricát törni az ivánkai szövetkezetnek.

A fiúk, lányok sürögtek, forogtak, gyűjtötték a egyszerű termést. Elégedett volt Bertók Kálmán tanár elvtárs, hiszen az irányítása alatt dolgozó hatvantagegú csoport — éppúgy, mint a tanulás terén, a kukoricatörésben is megállja a helyét. Farkas bácsi és a többi szövetkezeti tag is elégedetten szemlélte, hogy a főiskolások megállják helyüket a fizikai munkában is. Segítségükkel sikerül gyorsan elvégeznie a szövetkezetnek a kukorica betakarítását.

Reméljük, ez a jól sikerült brigád-munka még sokszor megismétlődik, hiszen úgy a szövetkezetnek, mint a diákoknak hasznára válik.

Barczy István (Foto: Botló Á.)

Chicago a Spree partján

Ilyen reklámok hívják az ifjúságot a nyugat-berlini mozikba... Két órányi „felüdülést” biztosít a Hansa filmszínház műsora is, a Himmelfahrtskommando. A cím alatt a magyarázat: kalandos történet a második világháborúból.

„Borzalmas gyilkosságot lepleztek le. A tettes két fiatal kreuzbergi fiú, a 16 éves Harry H. és a 19 éves Dieter N.” — jelentette a „Der Abend” című nyugatnémet lap. A két fiú egy csatorna vizébe dobta a 21 éves Gerhard Blaskot, barátjukat, hogy „emlékeztessék” valamire. Hidegvérrel néztek, amíg a fiú megfulladt. Kihallgatásukkor arra a kérdésre, miért nem próbálták megmenteni, azt felelték: „A víz túl hideg volt.”

A „Der Abend” azt igyekszik elhitetni olvasóival, hogy ez „az utóbbi évek egyedülálló esete” volt. De mi a valóság? Csak néhány szemelvény a bűnügyi krónikából. A 18 éves Manfred Buchholz ciánkálival megmérgezte szüleit. „Tulajdonképpen konyhakban akartam a mérget beadni. Úgy olvastam egy bűnügyi regényben” — magyarázta a nyugat-berlini bíróságon. Egy bűnügyi regény, a „Tökéletes bűntény” adta az ötletet a 18 éves fiúnak a gyilkossághoz.

A könnyű lányok és sötét férfiak eldorádjója

Nyugat-Berlin azzal „büszkélkedhet”, hogy európai viszonylatban ott fordul elő a legtöbb bűntény: 100 000 lakosra 4449 bűncselekmény jut. A sok nyugatnémet és nyugati kémügnökség — számuk közel száz —, a „menekülttáborok”, amelyekben hemzsegnek a bűnözők, és a kétes hírű szórakozóhelyek teszik Nyugat-Berlint a könnyű lányok és sötét férfiak eldorádjává. Milyen

Nyugat-Berlinben a közbiztonság? A Berliner Kurier egyik cikkében megállapítja, „a lakosság előtt úgy teszünk, mintha semmi sem történnék”. A nyugat-berlini rendőrség módszere — a Berliner Kurier szerint — a nyilvánossággal csak azt tudatni, ami megfelel várakozásának.

Tanulságos a nyugat-berlini rendőrség 1959. évi statisztikája (az 1960-as még nem készült el, de azt már tudják, hogy a bűnözések száma még ennél is magasabb volt). Nyugat-Berlinben 1959-ben 76 209 büntett fordult elő. De ennek csak mintegy 60 százalékát tisztázták. Az egyéni bűntényeknél a helyzet a következőképp alakul: gyilkosság 8, kiderítve 7; veszélyes és súlyos testi sértés 1153, kiderítve 528, rablás 230, kiderítve 117; csalás 10 787, kiderítve 10 219; lopás és betörés 43 941, kiderítve 13 067! Ha mindebből kiszámítjuk a napi „átlagot”, kiderül, hogy Nyugat-Berlinben naponta 208 bűncselekményt követnek el.

És ez nem is a valódi helyzet tükröke. A nyugat-berlini rendőrség ugyanis kihagyta statisztikájából azokat a bűntényeket, amelyeket kémszervezetek hivatásos bűnözői követnek el, akikre a törvény nem vonatkozik.

A nyugatnémet hivatalos szervek nem törődnek az ifjúság sorsával. Nem is akarnak.

Ahelyett, hogy a bűnözőket keressék, a rendőrséget polgárháborúra képezik ki, az antifasisztákat és a békeharcosokat üldözik, Willy Brandt nem a náciakat söpri ki, hanem a katonai erő növelését követeli.

A nyugat-berlini szenátusnak magatartását mi sem teszi világosabbá, mint a 18 éves nyugat-berlini Fredy Kraft vallomása. Kraft társaival együtt megromlalta a magasvasutat, és személyzetét brutálisan leütötte... Szó szerint ezt mondta a bíróságon: „Tudtuk, hogy Nyugat-Berlinben nem lesz bántódásunk. Az újságban is lehet róla olvasni.”

Chicago a Spree mellett — vajon meddig maradhat még fenn?...

Ruby

és az amerikai életforma

Ezer és ezer neon világította meg a Times Square-t, a világ legfényesebb terét. A Leow's State mozi előtt hosszú sor állt: New York népe már hónapok óta tódult a Ben Hur előadásaira. A moziban a szomszédos széken nagyon szép lány ült. Lila szövetruhát és a Fifth Avenue egyik legdrágább áruházából való kabátot viselt. A lány egyedül volt és a négyórás előadás alatt többször intenzíven éreztem, hogy mellettem ül. Az előadás után megszólított és vacsorázni hívott. Nagyon éhes — mondotta — és egy vendéglőbe vezetett a Broadway-n. De nem evett, csak turkált a tányéron és a bejárati ajtót leste. Közben beszélgettünk és elmondta, hogy Ruby Coopernek hívják, a papa ügyvéd Boston-ban.

— Apáék most a Rivierán vannak, aztán Párizsba, de lehet, hogy Rómába is elmennek, mert ott nagyon sok érdekes dolgot lehet látni...

Ruby nem töltötte be a tizenhatot, s itt New York-ban, a Park Avenuen lakik, a nagynénjénél.

Ruby tíz dollárt kap és eltűnik

A bejárati ajtó szinte megállás nélkül járt körbe-körbe, s Ruby egyszerre csak izgatottan felugrott. „Kérem kölcsönözzön tíz dollárt! Kérem...” — s mint aki a bírótól az ítéletet várja, úgy nézte lázban égve, hogy nyúlok-e a pénz után. „Mindjárt visszajövök és megmagyarázom”... — hadarta, s eltűnt az étterem forgatagában. Fél óra hosszat vártam, de Ruby nem tartotta be a szavát.

És újra találkoztam Rubyval

A Village-ben találkoztam újra Rubyval. Egy képerkedés előtt felvételeket készítettek. A modell a napsütésben piros esernyő alatt állt, és a fényképész segítése kannából öntötte a járdát meg az ernyőt, hogy élethű legyen a kép: esik. A modell felnézett és rámismert. És egy óra múlva a Washington tér száraz szökőkútjának betonteknőjén ültünk. Szeme most tiszta volt és a hangja vidám. Elköltözött a nagynénitől, s most itt lakik a Village-ben. Apáék még mindig Európában vannak, lehet, hogy megharagusznak ezért, de ő már felnőtt, a nyáron betölti a tizenhatodikát... És ekkor egy szakállas fiatalember

New York már hónapok óta tódul a Ben Hur előadásaira...

ült mellém. Szűk, fekete nadrágot, lilával mintázott fekete pulóvert viselt. Hallgatta a beszélgetésünket, aztán a vállamra tette a kezét: „Gyűjjön, öreg pajtás, igyunk valamit...” — mondotta Village-i kiejtéssel. „Te is gyűhetsz, Ruby...” — s beleegyezésemet be sem várva, felállt. Egy sötét, pincehelyiségben lévő bárba vezetett. Skót whiskit ittunk. A fiú, Joe Lambert, szobrász volt. Drótból és lyukasított lemezből építette figuráit, fényképeket mutatott és magyarázta felismerhetetlen drót kompozícióit: Születés, Atomháború, Ruby akcja... S mert a lány mellettem ült, próbáltam a „szobrot” megfejteni. Ágaskodó, összekert, részben meg összeforrasztott drótszálak, amelyeket deréktől lefelé rojtos, hullólmzó, lemez-szoknya takart — ez volt Ruby akcja. A szobrász sokat ivott, s amikor kétkezdő szemembe nézett, megmérgesedett.

Joe torz fintort vágott...

— Talán maga is azt hiszi, amit lát? A valóságot várja a művészeti?! Hát van ocsmányabb, visszataszítóbb, mint a valóság? Van, rondább valami, mint az élet? Nincs! Érti? Nincs! Itt van Ruby — a lány mozdulatlanul ült és részeg szemmel nézett maga elé — magának is biztosan bebeszélte, hogy egy bostoni ügyvéd lánya! Úgy ismeri a rendőrség, mint én a tenyeremet... a Times tér és a 42-ik utca sarkán volt a standja, de folyton elkapták a hekusok és most fogott valami öreg tőzsdést, az tartja.

Joe torz fintort vágott, s mert nem választam, kihívás végigmért. Újra töltetett és folytatta: „Ruby apja rakodómunkás Boston-ban, s mert olyan, „szépnek” találta az életet, a drága lányát kikergette az utcára. Tizenkét éves korában már együtt aludt azzal, aki megfizette, és egy évre rá már heroinista és morfinista volt. Elkapták és elvonó-kúrúra küldték a lexingtoni kórházba, de ott kiderült, hogy terhes, s visszaadták a szüleinek, hogy vigyázzanak rá... Hát a Cooper-papa vigyázott is! Ruby akkor szökött fel New Yorkba. Azóta itt csavarog, bármire hajlandó, mert a heroin mindennél fontosabb, negyven-ötven dollár kell neki naponta kábítószerre. Ez kell, érti?! Mert ha nincs, olyan mint az örült... Mit gondol, modell is meddig lesz? Az első fizetésig vagy még addig sem, mert közben kirúgják...”

Eszembe jutott megismerkedésünk, Ruby élettelen szeme és a tíz dollár. A lány éppen a mosdóból jött vissza, arca búvájos volt, és a szeme ragyogott még a félhomályban is. A szobrász Ruby karja után nyúlt, a bárpult fölé rántotta: „Ide nézzen!” És én megláttam a számtalan tűszúrás nyomát, és Ruby Cooper életének egyetlen értelmét. A lány vigyorgott és a szobrász a szemembe nézett. „Ez az élet itt, öreg fiú, ez itt a valóság! Tele vagyunk tűszúrásokkal valamennyien, egyik a karján, a másik meg a lelkén és itt nincs kivétel — és nincs kiút... Ezt mintázom, öreg pajtás? Ezt a mocskot?...”

A valóság és ami mögötte van...

Sokáig nem felejtettem el ezt a délutánt. És egyszer Milton Towner ügyvéddel vacsoráztam. Haladó szellemű, értelmes ember. Az amerikai és európai fiatalság problémáiról beszélgettünk. Nevelés, iskola, kultúra, bűn-

Ruby, aki mellettem ült a moziban

zés, kábítószer, és én máris Ruby-ról meséltem. Towner szeme felragyogott, ez az ő témája, sokat foglalkozik fiatalok bűnözésével: a kábítószer használata, oka főleg a munkanélküliség, az atom-pszichózis, élni a mának, kihasználni minden percet, mert oly céltalan a jövő — és sajnos, az Egyesült Államok messze, messze vezet ebben a szomorú nyugati statisztikában — summázta az ügyvéd. Aztán néhány számot mondott: megdöbbentő adatokat, amelyekhez aligha szükséges kommentár. New Yorkban a nyolc osztályos elemi iskolákban hat-hétezer gyerek él kábítószerrel, és minden kétszáz középiskolás közül legalább egy gyerek heroinista vagy morfinista. Chicagóban például az elmúlt évben hatvanhárommillió dollárt költöttek a fiatalok kábítószerre. És mivel a napi heroin-adag előteremtése ötven dollárba kerül, s ezt a pénzt összeszedni tisztességes úton aligha lehet, a kábítószer a gyerekeket minden erőnél jobban sodorja a bűnbe. A fiúk autók kifosztásával, zsebtolvajlással kezdik és fegyver rablással végzik és itt egyedül a körülmények szerencsés, vagy szerencsétlen összejátásától függ, hogy a rablás gyilkossággal végződik-e, vagy sem... És a lányoknál? A legegyszerűbb pénzszerzési mód: a prostitúció. A rendőrség, a társadalmi szervek összefogva harcolnak a kábítószerrel élő és a kábítószerrel kereskedők ellen. Hiába fognak azonban el egy-egy csempészt vagy kereskedőt — a bűnös az amerikai életforma. Towner amerikai ügyvéd mondta így...

Bernáth János

Ruby, mint modell Greenwich Village-ban

A szovjet nők millió és millió méter fonalat és szövetet készítettek tervén felül az SZKP XXII. kongresszusa tiszteletére. Fokozott munkalendületük az év végéig további jó munkában nyilvánul meg, hogy ezzel is hozzájáruljanak a történelmi jelentőségű tárgyalás által meghatározott, merész célkitűzések megvalósításához.

Foto: Taszsz

A Kongresszus után még jobban...

A meglévő üzemeket tökéletesítjük és a kommunista társadalom gyáraivá fejlesszük őket.

(Az SZKP programjából)

Akik már 1965-nél tartanak

A kupavinszki szövőüzem kollektívája a XXII. pártkongresszust kiváló munkaeredményekkel köszöntötte. Nem is volt ebben semmi különös, hisz az üzem az elsők között volt a Szovjetunióban, amely versenyt indított a „kommunista munka üzeme” címért.

A kongresszus előtti munkaposzton a gyár kollektívája 5,5 százalékkal növelte a munkatermelékenységet, s 900 ezer rubel értékű „jó minőségű” szövetet gyártott tervén felül. A szövőnők és szövők többsége úgy dolgozott, hogy elérték az 1965-re tervezett munka-termelékenységet. Köztük voltak Tánya Sztrögina, Viera Szinelnyikova, Nagyezsda Krotova, az üzem legfiatalabb munkásnői is. A műszaki-gazdasági normák magas túlteljesítésével 750 ezer rubel megtakarítást mutattak ki a kupavinszki üzem dolgozói.

Számúzik a kézi munkát

A gyár újítói és kiváló munkásai azon fáradoznak, hogy minél jobban tökéletesítsék a termelési folyamatot. Így például az anyagok nemesítésének időről időre történő folyamatát állandósították. Ezzel a gép teljesítménye 40%-kal emelkedett. A szövészékeken és a gépek karbantartásánál ugyancsak sorozatos újításokat vezettek be. A termelés magas fokú gépesítése és automatizálása az utóbbi években csaknem teljesen kiküszöbölte a kézi munkát.

A középiskolát végzett munkásnők

A szövőüzem kiválóan gondoskodik a dolgozók továbbképzéséről, s lehetővé teszi számukra, hogy munkájuk megszakítása nélkül tanulhassanak. Az utóbbi négy év folyamán 800 munkás és munkásnő végezte el a hét- és tízéves általános műveltséget nyújtó, 370 a textilszakiskolát, 36-an az egyetemet. Jelenleg csaknem ötszázan tanulnak a szakiskolákon és az egyetemen. A magas célért küzdő gyár dolgozói elhatározták, hogy a közeljövőben minden fiatal munkás és munkásnő elvégzi az általános műveltséget nyújtó vagy középfokú szakiskolát.

Pénztáros nélkül

Az üzem dolgozói minden részlegen, műhelyben és műszakban pénztáros nélkül veszik át a fizetésüket. Reklamáció vagy hiány? Hisz a kommunista munka üzeméről és dolgozóiról van szó. A dolgozók felvételét, elbocsátását vagy a kommunista munkabrigádok, vagy a szakszervezet részlegbizalmi ülésein beszélnek és oldják meg. Ami a készáru átadását illeti, a műszaki ellenőrzés felügyelői nélkül történik. Ezek új munkahelyre mentek, hisz a munkások következetes önellenőrzése következtében úgysem kerül hibás áru a piacra.

A kongresszus előestéjén

A termelési mutatók magas túlteljesítése, a munkához való kommunista viszony meghozta gyümölcsét. A kupavinszki szövőgyár az SZKP XXII. kongresszusának előestéjén elnyerte a még ritkaságszámba menő „A kommunista munka üzeme” büszke címet. Ünnepi, meghatott hangulatú ülés volt ez a gyár dolgozóinak számára, akik határozatukban méltóképpen reagáltak a nagy kitüntetésre: „az üzem kollektívája a XXII. pártkongresszus határozatait szem előtt tartva az év végéig további 50 ezer méter legkitünőbb minőségű anyagot gyárt tervén felül.”

S a kupavinszki gyár dolgozói eddig mindig megtartották szavukat.

A. K.

A szocialista munkabrigád adta az évi 180 000 korona megtakarítást jelentő javaslatot a csomagolásra.

JEŽKOVÁ ALÁÍRJA AZ ÍVET

Eleinte nem sok gondot fordítottak az egészségre. — Jól dolgozunk amúgy is, a terv teljesítésében nincs fennakadás — vélték, és a munka a régi ütemben haladt tovább. Amikor azonban műhelyenként megjelentek azok a bizonyos papírlapok, mégiscsak körülnéztek kissé. A kezek ügyesen ténykedtek tovább, de előtérbe lépett a fontolgatás, számolás, a női leleményesség. Mert tulajdonképpen ez áll a szó mögött, amely mindjárt az összüzemi szabadság után várta őket. Sokak szerint túl száraz kifejezés ez, különösen nők számára, a Szedi Szlovák Tartóssütemény-üzem női mégis rálatáltak izére.

A hatékonyság felülvizsgálása és az 1962. évi terv előkészítése — volt a termelési értekezletek tárgya, hallották lépten-nyomon. Miután a gyár dolgozóinak 70%-a nő, ugyan ki szólhatott volna e témához jobban hozzá, mint éppen ők? Ha nyomban nem is hallatták hangjukat, nyitott szemmel dolgoztak, egy kicsit törték a fejüket, s az eredmény nem maradt el. S mivel a kapott papírlapot —

Női gyárban női vezetők — vallja Šarolta Hullmanová, aki jelenleg az egész műszak szakképzett termelési vezetője.

NYITOTT SZEMMEL

„Hozzájárulásom a hatékonyság növeléséhez” — szegyen lett volna üresen visszajuttatni; névvel ellátva, kitöltve adták vissza. Így került Ježková elvtársnő aláírása is a csomagoló-automata mellett dolgozó kollektíva javaslata alá, amely leírva csekélységnek tűnt ugyan, a valóságban azonban évi kb. 180 000 korona megtakarítást jelent. Eddig ragasztószalaggal leeresztett kartondobozokba csomagolták az amúgyis csomagolt nápolyit. — Ugyanezt a szolgálatot megteszi a hullámos kéregpapír — hangzott a javaslat és hogy

bár a számok nem éppen vonzóak, mégis kifejezően bizonyítják, mit jelent az, ha egy gyár 100 tonnával több nápolyit, csokoládéba mártott ostyát és vagy húszféle finomságot képes termelni terven felül. Azzal csupán, hogy dolgozói megértették, mi az a hatékonyság, a nagyobb munkatermelékenység.

KIÁLLÍTÁS — DE MILYEN?

A hatékonyság felülvizsgálásával kapcsolatban minőségi ellenőrzést is tartottak az üzemben s nem feledkeztek meg a higiénioról sem. Ez ugyan már nem okoz gondot, elvégre asszonyokról és élelmiszerről van szó — eleinte azonban mégis akadt egy-két vétség a tisztaság szabályai ellen. Ekkor beszéd helyett egy sokatmondó, ügyes kiállítást rögtönöztek az olyan gyártmányokból, melyekben idegen anyagot leltek. A kritika találó és hatásos volt, s ami a higiéniaét illeti, ma már csak arról van szó, hogy bizonyos munkahelyeken hetenként kétszer váltsanak munkaköpenyt s elintézzék ennek mosását, hogy a törülközőket ne naponta, de minden műszakban váltsák. Amint kitűnik tehát, nem is olyan száraz kifejezés az a hatékonyság. Benne foglaltatik az egész gyár munkamenete, dolgozóinak élete.

JANA, ALICA ÉS BRNO

Nem tudni, az érdekes gép, a két csinos lány vagy az ügyes csomagolás vonzotta-e az embereket, de tény, hogy a brnói kiállítás egyik érdekessége közé tartoztak: Az NDK modern csomagológépe, a szeredi gyár csokoládés ostyái és a gépet kezelő fehérköpenyes lányok. Még a kiállítás megnyitása előtt találkoztak Brnóban, hogy a német szakembereknek alkalmá legyen megmagyarázni az automata fortélyait. A gép ugyanis a kiállítás után nem az NDK-ba kerül vissza, hanem a szeredi gyárba, hogy az eddig még kézzel történő elég lassú ostyacsomagolás helyére is a modern technika lépjen. A brnói „premier” után Alica Bajajová, a műszaki ellenőr és

Alica és Jana ismét munkahelyükön dolgoznak. Egyik a műszaki ellenőrzést, másik a laboratóriumi vizsgálatokat végzi.

Jana Jaseková, a vegyi laboratórium dolgozója avatja be a gép titkaiba a munkásnőket.

Ezek már nem idegenkednek a gépektől, hasznos segítőtársaként fogadják őket. 1959-től fokozatosan jelentek meg az üzemben a különböző automaták — legtöbbje az NDK szakembereinek ügyességét dicséri. Igaz, hogy a gép mellé szakképzett munkaerő kell, de az idő bebizonyította, hogy a tanulás nemcsak szükséges, hanem hasznos is. Ezért indul meg ez évben a kétéves tanonciskola színvonalán álló üzemi munkaiskola, melybe a fiatalabb korosztály rábeszélés nélkül jelentkezett. Látják, hogy csak így van lehetőség a jó munkára és előmenetelre, hisz a jelenleg műszakvezető Šarolta Hullmanová is mesterré lép elő a mestervizsga után. Elvégre egy női üzemben szükség van a női vezetőkre. S úgy látszik, a szeredi gyár dolgozói, női mesterei és laboratóriumi szakemberei megértették az idők szavát.

Újvári Magda
Foto: Spáčil

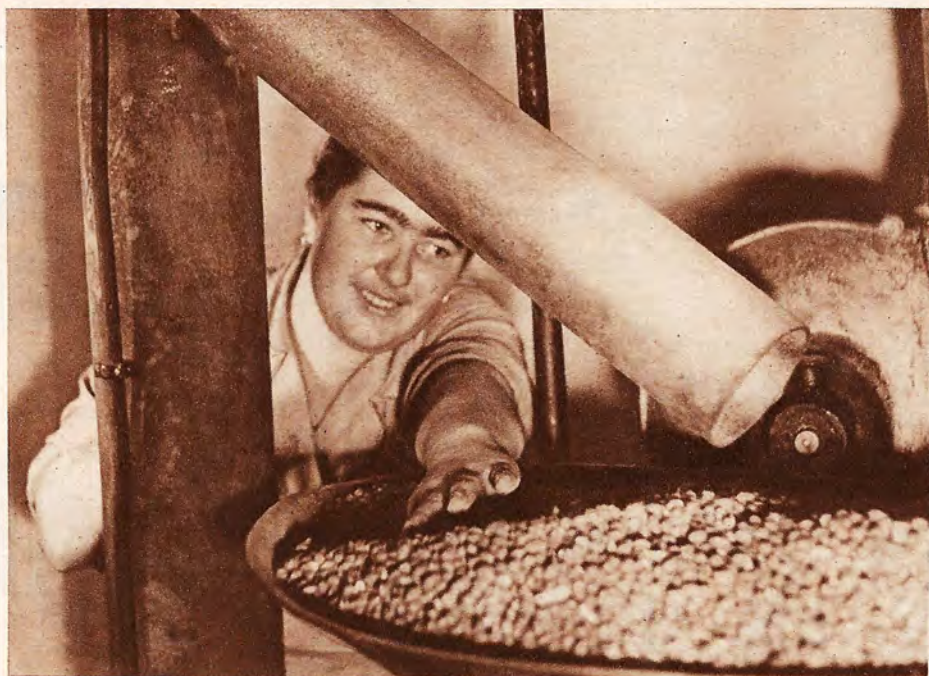

helyes volt, azt a már kipróbált és sokkal olcsóbb új csomagolási mód bizonyítja.

A nápolyi-lapokat kenő gép eddig is nagyon jó szolgálatot tett, a tízórai, ebéidő alatt azonban télenül nézte a pihenőket. Egyszóval, nem volt teljesen kihasználva. Ismét csak jobb munkaszervezés, leleményesség kellett ahhoz, hogy a gépet megállás nélkül, száz százalékban kihasználják. Jelenlegi teljesítménye 30 százalékkal nagyobb, mint eddig volt. Ez lehetővé tette a teljesítménynorma 6%-os szilárdítását, s ez pénzben évi 8000 korona megtakarítást jelent.

Sorolhatnánk tovább a gondolkodás, a nem csupán gépies munka eredményét, hisz tizenhat hasznos javaslattal járultak hozzá a szeredi gyár asszonyai a hatékonyság és jövő évi terv növeléséhez. Természetesen nem feledkeztek meg az önköltség-, energia és tüzelőtakarékosságról, a manipulációs veszteség csökkentéséről sem, s így —

Jarka Hornáčeková, az újonnan választott üzemi bizottság tagja újítási javaslatával a mogyoró pörkölését tette egyszerűbbé és gazdaságosabbá.

A MI UTUNK

Még nem is olyan régen az egyik legrosszabb szövetkezetnek tartották a járásban. A terv olyan volt a szövetkezetben, mint egy rosszul szabott ruha. Ha a kötelezettség teljesítéséről volt szó, lötyögött rajta. A munkaegység kimerítésének méreténél szorított, s legtöbbször kihatott. Az emberek nem szívesen dolgoztak a szövetkezetben s ha egy módjuk akadt, elvándoroltak a gyárakba. Ám az asszonyok kénytelenek voltak otthon maradni s gyakran mondogatták: — Ezt is kell valakinek csinálni, elvégre a kenyér a legfontosabb. Azonban elkedvetlenedve vették át a fizetést a lapos borítékokat. Mindez azt eredményezte, hogy a fő gondot a háztáji gazdálkodásra fordították, s ezzel aztán még jobban a fejé tetejére állították a szövetkezet terveit.

— Hej, nem jól van ez így! — csóválták a fejüket a falu kommunistái —, tenni kell valamit. Ötvennyolcban választották a szövetkezet elnökévé Pipiš Pavolt, szorgalmas fiatal volt zooteknikusukat. S egy év múlva még egy jó segítséget kaptak Kukučka Pavol mérnök-agronómus személyében. A két fiatal ember csodálatosképpen kiegészíti egymást, — az elnök gazdag tapasztalatait a zooteknikus főiskolán szerzett tudásával.

A LEGNAGYOBB SEGÍTSÉG

A közös gazdálkodást nagyüzemi gazdálkodássá változtatni — ez volt az első feladat. S itt nagy szerepet játszott a gépesítés. Bevezették a gépi fejest, s egyszerre tizenegy fejnő karjában szűnt meg az éjszakai zsidbadás. Egy kicsit ugyan félték, hogy mennyi lesz a kereset, de fizetést nagyon, de nagyon kellemesen csalódtak. Kézfájás nélkül többet fejtek ki és a terven felül kifejt tejért prémiumot kaptak. Ez évben a két menetes aratóskor tengernyi verejtéket, kiadást és munkaegységet takarítottak meg. A két fiatal vezető sokat olvasott a szovjetunióbeli „nagy terméshozamok mestereiről”. S nem hagyott nekik nyugtot az ukrán Nyikolajev Kolhoz tapasztalata, ahol a kukorica gazdagította meg az életet. S ezért ez évben már 107 hektár területen vetettek kukoricát.

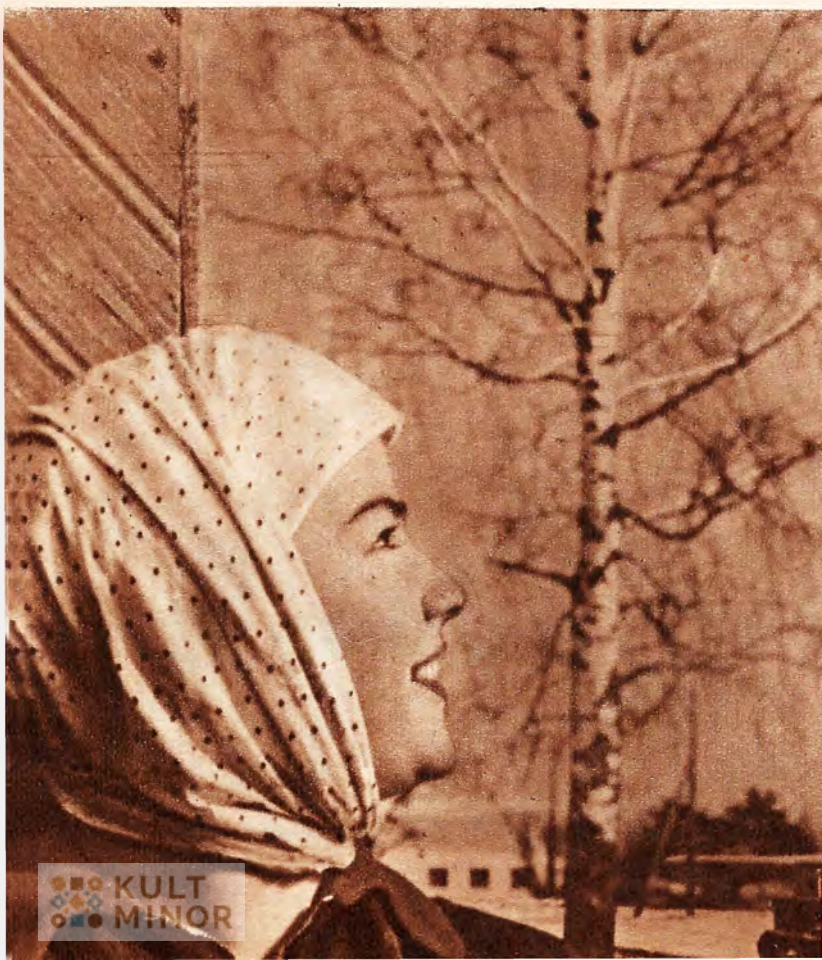
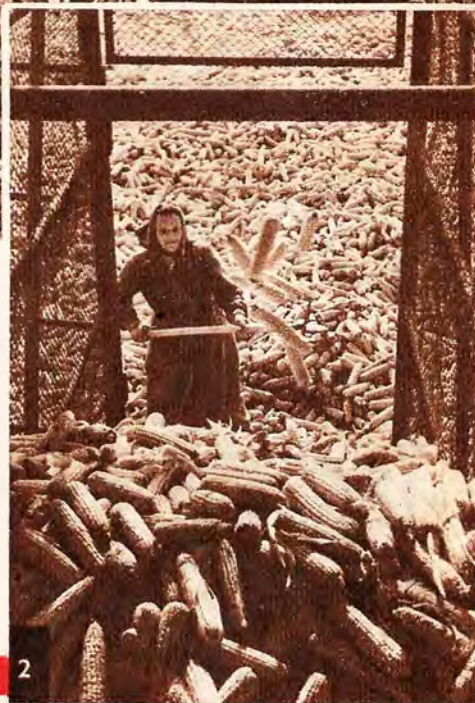
1. A legújabb módszerrel termelt kukorica szüretelése...

2... és gazdag termése

3. Lesz elegendő siló — lesz bőven tej.

4. — Két nap múlva befejezem a mélyszántást. Ezt örömmel hallgatja a szövetkezet agronómusa és elnöke.

5. A Velká Mača-iak sikerének egyik titka a jó munkaerőkölcs. Fél hétkor indulás.

A város és falu közötti különbségek felszámolása a társadalmi, gazdasági, kulturális és közszolgáltatási viszonyok vonatkozásában a kommunizmus építésének egyik legnagyobb eredménye lesz.

(Az SZKP határozata)

EGY KOLHOZFALU ESTÉI

Sok lépcső vezet az iskolába.

ELŐREVISZ

— Sok lesz a kapálni való — mondogatták az asszonyok. S nagy volt a csodálkozásuk, amikor látták, hogy a kukoricában nem nő a gaz. Ugyanis ezt a területet gyomirtó vegyszerrel permetezték be. S így a kapálást könnyű volt elvégezni géppel. Nemsokára megérkezett a két szovjet kukoricakombájn is. Egy traktoros és egy asszony kellett a kezeléséhez és alig győzték lehányni a bő termést a szárítókba. Míg a kombájn a kukoricát aratja, addig a többi asszony a répát szedi, s mindezzel egy időben folyik a silózás a kukoricakőröszecska és a cukorrépafej keverékéből. Nem marad a mezőn egy szál felhasználható termés sem. Így aztán elérhető, hogy a szövetkezet termelési és pénzügyi terve ezután már illik a szövetkezetre. A terveket igyekeznek túlteljesíteni.

A SZERVEZÉS ÉS TERMELÉKENYSÉG

Ez a két fogalom valóságos ikertestvér. Mert jó szervezés nélkül elképzelhetetlen a nagyüzemi gazdálkodás termelékenysége. Mióta a szövetkezet irodájában mindennap 12—13 óra között rövid termelőértekezletet tartanak, azóta megy minden, mint a karikacsapás. Minden brigádvezető elmondja, mit végez a csoportja, mire lenne szüksége. Így aztán nem történhet meg olyasmi, hogy az egyik a másik munkáját késleltetné. A mezői csoportok az állattenyésztő csoportok segítségére sietnek és fordítva.

Itt beszéljük meg azt is, mikor kezdődik a szövetkezeti munkaiskola. Minden csoportvezető felelős érte, hogy csoportjának tagjai részt vegyenek a tanításon. A szövetkezet tagjainak 70%-a nő. A szövetkezeti munkaiskolán részt vevő asszonyok száma is megfelel ennek az aránynak.

Mindezek után nem csoda, ha a Velká Mača-i szövetkezet az állammal kötött szerződését, termelékenységi és pénzügyi tervét minden mutatószámában teljesítette. Már az ötéves terv első éve megmutatta, hogy képes az ötéves tervet négy év alatt teljesíteni.

Szarka E.

Leszállt a csendes est az ukrainai falura. A Hold előtört a sötét égen gomolygó fellegek szürke takaróján és a mesevilág színeit elővarázsló különös fényvel árasztotta el a környéket. Magas póznákon védőburás villamoslámpák hosszú sora világítja be az utat. A klub ablakai mögül a zene-szekrény hangjai szűrődnek ki. Tíz-tizenöt perc múlva megkezdik az új film vetítését.

Halkan társalgó lányok, asszonyok haladnak át a döngő fahidakon. Sietnek. Hogyan, hisz bizonyára mindegyikükre vár valaki a klubban. De mit látunk?! Még a klub előtt jobbra kanyarodnak és az összevissza taposott ösvényen felkapaszkodnak a meredek dombra, hogy egy fehér épület előtt álljanak meg, melyen ez a felírás díszelg: Novaja Grebljai Középiskola.

Őértük világítanak késő este is az iskola ablakai. Az ő kedvükért jönnek vissza mindennapi ferasztó munkájuk után pihenésüket feláldozva az iskola tanítói. Miattuk maradt tovább a dolgozószobájában Vlagyimir Andrejevics Szenyik, az iskola igazgatója. Nagy erőfeszítésébe került, hogy megvalósulhasson a falubeli fiúk és lányok álma: anélkül folytathatják tanulmányaikat, hogy el kellene hagyniuk kolhozukat. Az idősebbek pedig újból felújíthatják tudásukat.

Az esti iskolának egyelőre egy osztálya van, melyet húszan látogatnak.

A küszöbön a lányok gondosan megtörlik a cipőjüket és csak azután lépnek be az osztályba. Megszólal a csengő és Vitalij Pavlovics számtan-tanár belép az osztálykönyvvél. Kezdődik a tanítás.

A tanulók nagyon jól tudják, hogy itt aztán hiába várnak némi engedményt. Hasztalan hivatkoznak a munkájukra. Arra sem panaszkod-

hatnak, hogy fáradtak. Vitalij Pavlovics Rügyenko, a falu első táncosa és harmonikása, a padban ülök közül soknak a kortársa, szigorú és igényes pedagógus.

— Jekatyerina Ovgyijenko — hívja ki a felelőt, és a kolhoz bölcsődjének vezetője az izgalomtól kipirult arccal megindul a táblához. Gyorsan dolgozik a krétával az egyenlet megoldásán.

— Jól van, sikertült, mehet a helyére — mondja Vitalij Pavlovics elégedetten írja be a kitűnőt. Most Natasa Kaszjan megy ki a táblához.

Ki ne ismerné Natasát a faluban! Még a járási művelődési otthonban is ismerik, hisz annyiszor ropta el ott a kozák táncot Vitalij Pavlovics harmonikakiséretével. Tisztán zengő hangja akárhányszor felcsendül a klubban, de munka közben is.

Natasa pedagógus akar lenni. „Hát az éneklés? — kérdik tőle gyakorta. „Ugyan, a dalaim örökké velem maradnak“ — válaszolgat ilyenkor mosolygva a kérdezősködőknek.

Kaszjan jól megbirkózik a feladatával s Ljuba Szerik váltja őt fel a táblánál. Egyszeriben elvesztette a bátorságát és segítségkérő szemmel felénken pislog hol a tanítójára, hol az osztálytársaira.

Csikorog a kréta a táblán, ahogy egymás után rója a furcsa számjegyeket. Csak hogyan csinálja a zárójelék felbontását az algebrai összevonásnál? Hová jön a mínuszjel?

„Már mindegy, legyen elégtelen...“ gondolja és lehorgasztott fővel kétségbeesve folytatja a feladat megoldását. Várja, mikor szólal meg Vitalij Pavlovics:

„Ljuba Szerik, maga már felnőtt, tudnia kell, hogy komolyan fel kell készülni az órára...“

Ehelyett azonban tanítója meleg, részvétteljes szavait hallja:

— Mi van veled, Ljuba? Legyen helyén az eszed. Nézd, jól kezdted, aztán valamitől megijedtél és összevissza keverted a számokat! Még ilyet egy nevelőnőtől...

— Inkább abbahagyom az egészet... — mondja a fogai között alig hallhatóan Ljuba.

— Nono, hát ez meg miféle beszéd? — komorodik el a tanító arca. — Jegyet most nem kapsz, de legközelebb kihívlak. Nehogy nekem remegj a táblánál! Hallod-e?

Ljuba osztálytársnői megkönnyebbülten fellélegeznek. Katya Ovgyijenko mindjárt felvilágosítással szolgál:

— Ma rossz napja van Ljubának. Munka közben is felidegesítették: munkacsoportjában Procenko összetörte az orrát, Petro és Galja pedig összeveszték...

— Szóval „rendkívüli esemény“ történt — mosolyog Vitalij Pavlovics. — Nem esett ki a világ feneké: Petro és Galja azóta már biztosan kibékültek, Procenko orra is begyógyul a lakodalomig...

— Attól függ, kinek a lakodalmáig! — nevetnek a legények és sokat jelentő pillantásokat vetnek a lányokra. A lányok elkomolyodnak és megörlődnek a hirtelen csengetésnek.

Azután újra kezdődik a tanítás. A kréta bakugrásokat végezve serceg a táblán. Kíváncsi figyelő szempárok szegeződnek a tanítóra. Mindannyiukat egy gondolat és érzés hatja át: tanulni, minden áron tanulni akarnak!

G. Brailovszkaja,

Szumi terület romni járásának Novaja Groblja faluja

Mihail Vasziljevics Lomonoszov

Az írástudatlan földműves fia Oroszország legészakibb határáról, a kis Misanszké faluból indul el életútjára. A Fehér- és Jeges-tengerben végzett halászatok jelentik számára az élet első kemény leckéit. Az iskolai feladatokat nem ismeri. Egyedül és titokban tanul meg írni, olvasni. Amikor már nincs módjában a messi Északon tudását fejleszteni, a húszéves fiatal-ember gyalog indul el Moszkvába. Tudja, hogy a Szláv-Görög-Latin Akadémiára csak nemesemberek fia kerülhetnek. Chilenogori kis nemes fiaként jelentkezik tehát. Hallatlan nyomorban tanul, s bár gyakran kenyérré valója sincs, a legjobb diákok egyike. Mint ilyen kerül a Pétervári Tudományos Akadémiára.

A tudomány: a vegyészet, fizika, matematika válik élete értelmévé. Csakhamar ráébred azonban arra, hogy a tanulás akkori jellege nem képes betölteni küldetését. Felismeri, hogy egy tudós nem követheti vakon az ugyan elismert, de egy helyben topogó nagyságok elméleteit. Fontos, hogy ezt a természet megfigyelése alapján módosítsa. Ezt az igazságot különösen Freibergben érzi át teljes egészében, ahová az Akadémia küldi, hogy Henkel bánya-tanácsos irányításával tanulmányozza az ásványtant, kohászatot és a vegyészetet a bányáiparban. A bánya-tanácsos dolgozószobájában nem képes megszerezni a szükséges ismereteket; le kell hogy szálljon a bánya mélyébe.

„A természetet nem ismerhetjük meg könyvidézetekből, jelenségeit a helyszínen kell tanulmányoznunk, a laboratóriumokban kell kísérleteznünk. Az egy személy véleményének vak követése nagyobb károkat okozhat, mint a barbárok betörése — vallja Lomonoszov és a pétervári Akadémia fizikai tanórsegéde, majd későbbi vegytan tanára bevezeti a labo-

8. XI. 1711—4. IV. 1765

ratóriumi kísérleteket. Ezért volt képes már Lavoisier előtt meghatározni az anyagmegmaradás törvényét.

Lomonoszov azonban nemcsak fizikus és vegyész volt; kutatásokat végzett a meteorológia, ásványtan, földtan terén is. Egy új messzelátót állított össze és sikerült megállapítania a Venuson létező légkört. Történelmi tanulmányainak eredményét a „Régi Oroszország története” és a „Tömör orosz krónika” könyveiben összegezte.

A tudós Lomonoszovnak a versírás sem volt ismeretlen terület. Tudományos és költői műveiben egyaránt olyan nyelvet használt, amely a nép számára is érthető volt. Elvetette a régi, értelmetlen szláv egyházi kifejezéseket, híven őrizte azonban azokat, amelyek gazdagították, szépitették az orosz nyelvet. Szinte megfoghatatlan, miként tudott kétszáz évvel ezelőtt olyan nyelven írni, amely mindmáig érthető és közelálló számunkra.

Nagy nehézségek és állandó küzdelem eredményeként 1755-ben sikerült elérnie régi vágya teljesülését: a moszkvai Egyetem megalapítását. A cárnő kedvence, I. I. Suvalov-ról nevezték el, s csak ma hirdeti alapítójának és alkotójának, Lomonoszovnak a nevét.

A tudóst demokratikus érzelme és az egyszerű nép képességébe vetett hite készíteti arra, hogy kiharcoljon még egy dolgot: az egyetem mellett olyan gimnázium létesítését, ahol földművesek gyermekei is tanulhatnak. Természetesen a nemesek gyermekeit nem „alázhatták” meg azzal, hogy a „közönséges” diákokkal együtt tanuljanak, — így alakul meg a kétféle gimnázium.

Az új tudományos eszmékért küzdő Lomo-

noszov mindig előtérbe helyezte a haza boldogságát. Korát megelőzte az akkor még érthetetlen természeti jelenségek helyes értékelésével. A tudományos kutatás elé olyan célokat és feladatokat tűzött, mintha nem kétszáz évvel ezelőtt, de a mi korunkban élt volna. a. R. V.

A moszkvai Lomonoszov Egyetem

„A ködös kékségekben mind kisebb lett nagyapó birkájának fehér, légiesen könnyű vitorlája, mely olyan volt, mint egy sirály.

Távolban egy fehér vitorla
Kék tenger ködén
átragyog...”

Lermontov verssorai-
val, s a Patyomkin pán-
célóshajó lázadó matróná-
jának sikeres szökésével
végződött Katájev nagy-
sikerű regénye, a Távol-
ban egy fehér vitorla.
Ebben az író megtörtént
eseményeket beszélt el,
az orosz munkásmozgalm-
om egyik legviharosabb
évének, 1905-nek ese-
ményeit, az ogyesszai
matrózfelkelést és az
ogyesszai munkások fegyveres felkelését.

A második világháborút követő években határozta el, hogy folytatja Petya és Gavrik történetét.

Ennek az elhatározásnak a beváltása a „Tanya a pusztán”.

Petya, Gavrik, Motya gyerekek még, de 1905-ös élményeik óta másképpen nézik a világot. Megtanulták, hogy az két részre van osztva: elnyomókra és elnyomottakra. A leg-
öntudatosabb közülük Gavrik, a munkás-

Mit olvassunk?

gyerek, akinek bátyja, Tyerentyij aktív forradalmár. Ő neveli tulajdonképpen Petyát is, akinek apja felvilágosult tanár ember, akit a cári rend elbocsát állásából, üldözté válik és így útja találkozik a többi üldözöttével, találkozik a felszabadulásért harcoló orosz munkásosztályával.

Katájev könyvében világos képet nyerünk arról, hogyan ért, izmosodott a forradalom, amely végül is 1917 októberében az orosz proletariátus nagyszerű győzelmével megnyitotta egy új társadalom fejlődésének távlatait.

Katájev a „Szovjetek hatalmáért” című könyvében fejezte be Petya és Gavrik történetét, akik már felnőttekként harcoltak a megszálló fasiszták ellen, a szovjetek győzelméért.

PLATONOV

Gyönyörű és eszeveszett világ

Ez a kötet Platonov legszebb novelláinak gyűjteménye. Platonov az emberi szívhez közel álló dolgokról, igazi szeretetről, szenvedélyről, jószágról ír. Hétköznapi történetek, egyszerű szovjet emberek élete elevenedik meg szemünk előtt.

Malcev vezette története az igazi segítőimákarásról szól, arról, hogyan vezetnek vissza az az életbe társai a megvakult mozdonyvezetőt. Megindító a sorsa a kis Olgának is, aki gyerekekfejjel kerül bele az élet forgatagába és aki sasját és társai, a társadalom erejéből igaz emmberré fejlődik.

Különön figyelmet érdemelnek Platonov gyermekekről szóló írásai, melyek azt mutatják, hogy az író a gyermeklélek kitűnő ismerője. BeBelülről ábrázolja a színes, érdekes és bonyolult világot, amelyben ezek az aprócska emberpapalánták élnek, növekednek, ahonnan a felnőttétek cselekedeteit figyelik.

Platonov írásainak az egyszerűség, tömörség és világos írói megfogalmazáson kívül legfőbb jellemzője az igazi emberszeretet, az egyszerű emberek sorsa iránti érdeklődés.

Reggel öt és hat óra között megyek át a téren minden nap. Tavasszal világosodik már, színes orgonák táncolnak az ágakon, mint mesebeli királykisasszonyok.

Csak egy pillanatra veszem észre őket, bár nem sietek. Félhatra ilyen komótosan is beérek a gyárba, harminc perccel előbb, mint ahogy kellene.

Nem is sok látnivaló van ilyenkor. A napfény, meg a fák vonzanak, a nagy darab füves föld, ahogy még odahaza megszoktam.

Április végén már ilyen tájban copfos lányok hajlonganak a virágágyak körül. Ruhájuk gömbölyödve igazodik testük formájához.

Őket is addig nézem csak, amíg szemben vannak velem. Vissza sohasem fordulok. Egyik se higgye, hogy valamit is gondolkozom róla.

Május elejére kiültették a virágokat. Ahogy elgondolkozva, néha álmosan ballagok, észreveszem a színek változását.

Egyik reggel borús volt az ég. Lent a fűben kergetőzött a fűvek árnyéka. Amint azt figyeltem, megláttam a széles gumicsövet, s azon végigfuttatva szememet, a lányt.

Zizegve szökött a víz, mintha két tenyeréből szórta volna. Úgy láttam, ráestek a virágok is, mint szomjazó a kútra.

Megálltam.

Nálunk a faluban száz ugyanilyen lány volt,

— Én, ha magának lennék, félnék.

— A víztől?

— Nem. De ettől a csőtől. Mert mindig arra gondolnék: kigyóvá változik egyszer és megfojt.

Nevetett.

— Akkor magától is félhetnék, hogy kutya lesz, s megharap.

— Magát meg nem harapnám.

— Néha pedig harapósnak látszik.

Elvörösödtem. Szóval figyelt engem. Meg is kérdeztem:

— Hát ismer?

Vállat vont.

— Csak úgy. Sok embert ismerek, aki erre szokott járni reggelenként. Dehát végül egyet sem ismerek.

Ezen megint nevetett.

Tág szemekkel sütött a nap, szivárványok szöktek a vízsugárban.

Elkomolyodtam.

— Néha álmos vagyok. Én még nem is virradnék, de a Nap már megvirrad.

— Az a jó — mondta —, korán kelni.

Többet nem is beszélgettünk, szaladtam a gyárba. De azon túl minden reggel megálltam tíz-húsz percre.

Már a nevé is szerettem volna megtudni. Nem mondta. Akárhogy furfangoskodtam is.

— Találja ki! — mondta mosolygva.

Soroltam a lányneveket.

eddig, mintha játszanék, mókáznék vele, lám, ő meg nagyon is komolyan gondol engem. Szégyelltem volna továbbjátszani. Elnevettem magam. Lóbáltam a sebesült kezemet, a sebet is meg akartam mutatni neki.

— Megfürösztöm tiszta vízben — mondta ő.

— Víztől meg nem gyógyul.

— Hanem mitől?

— Orvosságtól.

— Hátha vízben az orvosság?

— Vagy abban, aki fakasztja!

Zavarba jött. Mosolygása hasonlított a fiókgalamb első repüléséhez.

Akartam lenni fű, föld, virág — de minden ott a téren. Arra csak később gondoltam, hogy tágasabb a világ.

Most már ideje volt annak, hogy más környezetben is forgolódjunk.

Sokat gondolkodtam azon, hová hívjam? Végül megkérdeztem. Azt mondta: szívesen jön velem, mi is elférünk ott, ahol sok más ember elfér.

— Van egy kisebb világ is a nagyban — mondtam. — Oda is bejöjjenek az idegenek?

Azt válaszolta:

— Amit nem akarok, nem látom, nem hallok. Ha az a kisebb világ van olyan tiszta, mint a víz, oda is elmegyek magával.

Következő szombaton már útnak is eredtünk. Aztán váltogatták egymást a hetek, olyan gyorsan, mint az orgonabokrokon árnyékot a fény.

Megjött az ősz. Jolit a sétatérről berendelték a kertészetbe.

Reggelenként megint csak álmosan poroszkáltam át a téren. Hiába gondoltam rá, az sem segített. Csak a közvetlen látása vigasztalt.

Szeptemberben hirdették a vásárt.

— Elmenjünk?

— Oda el!

— Egy kicsit falut nézni.

— Kicsibéket.

Neveltünk.

Szombaton ott voltunk a sokadalomban. Bámészkodtunk, beszélgettünk, de minden úgy elillant: a szó is, a látnivaló is.

Ami emlékezetes, az a gépeknél történt. Valamelyik traktorra ráírták, hogy negyvenezer forint az ára. Jolánka azt mondta:

— Jaj, ha nekem ennyi pénzem volna!

— Sose legyen annyi — mondtam én csendesesen. S amikor meglepetten rám nézett, így folytattam:

— Mindig csak annyi legyen, amiből ketten — vagy hárman — szerényen megélünk.

Nem is tudom már: én fogtam-e meg az ő kezét, vagy ő az enyémet? Csak amikor tovább mentünk, éreztem apró ujjai szorítását.

Simon Emil

TAVASZTÓL

ŐSZIG

lehet, kétszáz is. Az is lehet, hogy valamennyi ennyire barna volt, s a copfjuk éppen ekkorára nőtt.

Csakhogt engem egyik sem érdekelt.

Hát akkor most mi ez? Varázslat? Vagy az álom folytatása?

(Mert álmodni nagyon szerettem, s ezért a hosszabb téli éjszakákat kedveltem inkább.)

Arra riadtam, hogy ötötvenet fúj a gyár. S egyszerre szaladni kezdtem. Lehet, a lány is észrevett, s most nevet rajtam, mert bolondnak vél.

Égész napon nála tartottam az eszemet. Szikráztattam a hegesztőt, mintha a víz sugara permetezett volna.

Délutánra nem volt már ott.

Másnap korán akartam kelni, de váratlanul szégyellni kezdtem magamat.

Negyedhat elmúlt, mire a térre értem.

A lány locsolt, éppen úgy, mint tegnap. Elsiettem mellette,

A negyedik napon szólítottam meg. Közlebb állt az úthoz, még a fonatából kihúzódott hajszálait is jól láthattam.

— Jó reggelt — mondtam, s megálltam mellette.

— Jó reggelt.

— Nem, nem — rázta a fejét.

Egyszer mégis megszánt.

— Így hívnak engem — mondta nevetve, s vízsugárral lerajzolta nevét a serkenő fűbe.

— Jal... jel... Jolán! — mondtam diadalmasan.

— Ördöge van! — S ezen is nevetett.

Az én kora reggeli savanyúságom is eloszlott ezekben a nevetésekben. Bent a gyárban is sokat foglalkoztam vele. Tetszörtam a műhelyt szivárványos szikrákkal.

Ő a víz, én a tűz morzsáival — díszítettük a világot.

Egy napon kezem feje tüzes vashoz ért. Máskor fel se veszem az ilyet, de most, a műszakidő végén jelentkeztem a kötözőhelyen.

A nővér lusta volt a kötszerből levágni, s egész tekercset pólyázott a kezemre. Szerencse, hogy Jolán délutánra is kint maradt aznap, mert reggelig nem tudtam volna őrizni a kötést.

Jól előre tartottam a sebesült kezemet. Éppen az útnak háttal állva locsolt, nem szóltam, csak leültem a padra.

Amikor hátrafordult, majd elejtette a csövet.

Akkor én is megjedtem. Hiszen úgy tettem

KOVACSICS

Túlérett ősz

Minden gyümölcsben egy kicsiny nap
kél föl,

s nevét jelenti, szagok édes nyelvén;

lobog a tűnt nyár tiszafa levélről
s szederről, nyírről, tüzes lángra
kelvén.

Sárga tők ömlik a domb tetejéről,
diók zuhognak lombok sűrű teljén.
Telt szekereknek zengő zaja ér föl,
őszi nagy árnyak égne az ég selymén.

Ragad az ujjam, csupa édesség lett,
Szívem is immár, mint a gyümölcs,
érett.

Illatos. Ám még furcsa erő tartja

karcsú-szép ágán szerelem-érzésnek.
Nézd: teli-vígan kiáltozza égnek
kedvesem nevét a táj ezer ajka.

SZÜLETÉSNAP

A föld fölött kegyetlen szél csatázott,
Bomlott az ég sok szutykos fellege...
De fény csapott fel és a nagyvilágot
E fény hazám felől ragyogta be.

Új ország születését adta hírül
Az Auróra dörgő sortüze...
Velünk örült a jó barát — a gyűlölt,
Galád ellenség tombolt, forrt dühe.

E nap születésnapnak számít nálunk,
Így vallja, érzi gyermek és öreg:
Szabadság fénye gyúlt ki, míg az ágyúk
Reszkettették a földet s az eget.

Magasba nyúlik zászlaink farúdjá,
Friss indulókra döngnek lépteink...
A jó barát velünk örül ma újra
S az ellenség acsarkodik megint!

Győzelmünk napján ünnepel minden nép,
Kanton, Szófia zengi énekét,
Dicső hajónk kemény visszhangja nemrég
Az elnyomót Pekingben zúzta szét.

Nem örvendezne egy ország se velünk,
Ha akkor nem megyünk rohamra mi...
Barátainkkal boldogságban élünk,
Tajtékanak Nyugat bitangjai.
Polgár István fordítása

moszkvai szovjet főhadiszállásra beállított egy szürke szemű kendős lány.

Baljós októberi ég volt, a hideg, nedvesen fénylő tetőkön, a kémények közt junkerek mászkáltak és gépfegyverekkel leszedték a Szovjet-téren járkáló óvatlanokat.

— Semmivel sem tudok használni a forradalomnak, — mondotta a lány. — Szeretnék híreket hozni a főhadiszállásnak a junkerekről. Elmennék ápolónőnek, de ahhoz nem értek és amúgy is elegen vannak. Harcolhatnék, de sohasem volt még a kezemben puská. Ha adnak papírokat, értesüléseket szerzek.

Zsírozott, kurta bőrkabátjában és pisztolyal az oldalán, az álmatlan éjszakáktól meggyötört, sápkóros arcú elvtárs merően megnézte s így szólt:

— Ha megcsal bennünket, agyonlövük. Érti? Hogyha ott felfedezik, agyonlövük.

— Tudom.

— Megfontolt mindent?

A lány megigazította a kendőt a fején.
— Adjanak igazolványt, amivel minden újjáron keresztülmehetnek és papírokat, hogy katonatiszt lánya vagyok.

Áthívták egy üres szobába, őrt állítottak az ajtója elé.

Az ablak alatt a téren újra lövések pásztaztak, végigrobogott a junkerek páncélautója; lövöldözött és eltűnt.

— Az ördög tudja, miféle! Tudakozódtam utána, de nem sokat érek vele, — mondotta a sápkóros, beesett arcú elvtárs, — természetesen rászédhet bennünket. No, majd meglátjuk. Olyan sokat rólunk nem tud mesélni. De ha becsap, lepuffantjuk.

Ellátták kellő papírokkal és elment az Arbátra, az Alekszandrovszkij-intézetbe, az épület sarkánál a vöröskatonáknak felmutatta az igazolványát.

A Známenkánál eldugta a vörös papírokat. Körülfogták a junkerek és bevitték az intézetbe, az őrségre.

— Ápolónő akarok lenni, apám elesett a német háborúban, még Szamszonov visszavonulásakor. A két fivérem a Donnál harcol a kozák egységekben. A kis húgommal vagyok.

— Helyes, helyes. Nagyon szép. Örülünk magának. A nagy Oroszországért folytatott súlyos harcunkban örülünk minden jóra való honleány őszinte segítségének. S maga pedig katonatiszt lánya. Erre tessék.

Bevezették az ebédlőbe. Teát hoztak.

Az ügyeletes tiszt ezalatt így szólt az előtte álló junkerhez:

— Sztjepánov, te felöltözöl munkásnak. Átevickélsz a Pokrovkába, itt a cím. Tudjál meg egyet-mást erről a lányról, aki odaát csücsül.

Sztjepánov elindult; magára kapott egy kabátot, véres lyukkal a mellén, melyet csak az imént vettek le egy megölt munkásról. Annak a nadrágját vette fel, felhúzta szakadozott csizmáját, fejébe csapta a sapkát és az esti szürkületben elindult a Pokrovka felé.

Csapzott, vörös hajú polgár fogadta s amíg megadta a felvilágosítást, különös módon ugráltak a szeméi:

— Igen, lakik itt valami efféle, a kettes szám alatt. A kis húgával. Burzsuj, hogy az ördög vinné el.

— És most hol a lány?

— Reggel óta nem látták. Biztosan letartóztatták. Valami vezérkari kapitány lánya volt a nyomorult fajzata. Minek az magának?

— Csak úgy. Szolgált náluk egy lány, aki falumbéli. Szerettem volna látni. Jóccakát! Késő este, hogy visszatértek őrhelyeikről, a junkerek élénk kíváncsisággal vették körül a szürke szemű lányt. Süteményt hoztak,

cukorkát. Az egyik nagyvidáman kalimpálni kezdett a zongorán, a másik pedig kissé tédert hajtva, mókás mosollyal csokrot nyújtott át neki.

— Szétszórjuk ezt az arcátlan hordát. Ma is alaposan tűz alá vettük őket. De holnap éjjel a szmolenszki piac felől úgy megszorogatjuk, hogy beléjük szorítjuk a lelket.

Reggel átküldték a kórházba, sebesülteket kötözni.

Ahogy végiment a fehér falak között, valami a szemébe ötlött: a fal mellett, vörös kartoningben, hátraejtett fejjel, fiatal munkás feküdt, tönkrenyűtt talpú csizmája mocskos volt, balszeme alatt lyuk sötétlett.

— Kém! — vetette oda a junker, anélkül, hogy rápillantott volna.

— Rajtacsípték.

Egész nap ott dolgozott a lány a kötözöben ügyesen, szelíden és a sebesültek hálásan pillantottak fel sötétszürke szemébe.

— Köszönöm, nővére.

A második éjjelen hazakéredzkedett.

— Hová menne? Hiszen életveszélyes, minden sarkon leselkednek. Alig hogy kiteszi a lábát a mi körzetünkéből, elkaphatják a gazfickók és minden teketória nélkül agyonlövik.

— Odamutatóm nekik az igazolványomat, hiszen polgári lakos vagyok. Nem maradhatok, odaát van a kishúgom. Isten tudja, mi van vele. Iszonyúan vágyom látni.

— Persze, persze, a kishúga. Mindenesetre maga mellé adunk két junkert, azok majd elkísérik.

— Ne, ne... — tartotta maga elé a kezét védőleg, ijedten, — egyedül akarok... egyedül... nem félek semmitől.

Amaz merően a szeme közé nézett.

— Nos, ahogy gondolja... Mehet.

„Vörös ing s a bal szeme alatti sötét lyuk... hátraejtett fej...”

A lány kilépett a kapun és nyomban elmerült a sötétség óceánjában — sehol semmi körvonalt, semmi fénypont, semmi nesz.

Átvágott az Arbat-téren az Arbat-kapuhoz és maga mögött hagyta az intézetet. A vaksötétben csak önmagát tudta érzékelni, azonkívül közel-távol semmi — mintha egyedül volna az egész világon.

Nem félt, csak nagy belső feszültséget érzett.

Gyermekkorában megtette, hogy bement az apja szobájába, mikor az elment; levette a falról az ágy fölött függő gitárt, átvette egyik lábát a másikon és hangolni kezdte a húrokat. Mind jobban és jobban csavarta a kulcsot és mind vékonyabban, magasabban, egyre kibírhatatlanabbul hangzott a húr jajsza. Vi-vi-vi-viii, — hogy a szíve megreszket belé; mindjárt szakad a húr, mindjárt, hiszen nem bírja el... Hideg futkároz a hátán és gyermekhomlokán kigyöngyöz a verejték... Hasonlíthatatlan, megrendítő gyönyörűség volt.

Így ment a vaksötétben, félelem nélkül és mind magasabban hangzott a feszülő húr jajsza: vi-vi-vi-viii.... És csak önmagát érzékelte a sötétben.

Egyszer csak kinyújtja a kezét — házfalat érint. A rettenet eltölti amúgyis elgyengült, elcsigázott testét és mint akkor, gyermekkorában, hideg verejték üt ki homlokán. Házfalat érez ott, ahol pedig a sugárút kertárcsának kellene lennie. Tehát eltévedt. Nem tesz semmit, egy-kettőre megleli a helyes irányt. Belső remegését már nem tudta le-

KÉT HALÁL

küzdeni, összeverődtek fogai. Most mintha valaki gúnyosan odahajolna hozzá és sugdosna:

— Ez a vég kezdete... hát nem érted?... Azt hiszed, hogy csak eltévedtél; pedig ez a vég kezdete...

Emberfeletti erőfeszítéssel igyekezett tőjé-kozdni: jobbra a Znánenka, balra a sugárút... Úgy látszik, közéjük került. Kinyújtotta a kezét — oszlopot tapintott. Távíróoszlop? Torkában dobogó szívvel térdére bocsátkozott, körülmotzott a földön s ujjaival beleütközött a hideg, nyirkos vasba... Kertrács: mégis a sugárút. Kő esett le a szívéből. Megnyugodva felemelkedett és... összerázkódott. Minden imbolygott körülötte — és homályosan, zavarosan gomolygott hol eltűnve, hol ismét előbukkanva. Minden imbolygott: az épületek, a falak a fák. Vértörősen ugráltak a villanyoszlopok, a vágányok a vérvörös sötétben. És a sötétség is vértörősen gomolygott. És véresen lebogtak az alacsonyan úszó fellegek.

Arrafelé tartott, ahonnan ez a néma lobogás fel-felvillant: a Nyikickij-kapu felé. Különös: eddig még senki rá nem kiáltott, senki nem állította meg. A kapumélyedések, a kocsibehajtók sötétjén, a sarkok mögött jól tudja, hogy őrszemek lappanganak és nem veszítik el szem elől. Mindenki láthatja, megvilágítja a rőt fény, ott megy a vértörősen tükröződő úttest közepén.

Nyugodtan lép. egyik kezében a fehérek igazolványát szorongatja, a másikban a vörösökét. Amilyen őt megállítja, olyan igazolványt húz elő. Köröskörül néptelen a tájék, csak a lobogó tüzek visszfénye vöröslük gyászosan. A Nyikickij-kapunál irtózatosan dühöngött a tűzvész. A nekiböszült lángnyelvek a fellegek bíborvörös hasát lángoltatták, a tetők fölött nyughatatlan skarlátvörös füst gomolygott. Irdatlan épület égett, lángja vakított, forráságával szinte perzselt s ez az eszeveszetteen omladozó, vakító máglya vadul küldte füstjét az ég felé; csupán a pillérek, a vasgerendák, a falak feketéltettek csontváz módjára, mozdulatlanul. Ugyanilyen örülten lobogtak a lángok a tátongó ablakokban.

Szikra-meteorok csaptak fel a fellegekre és vörös farkú lángmadarak, így recsegett és sustorgott a lángoló hársor szakadatlanul és sustorgásával betöltötte a környéket.

A lány megfordult. A város beleveszett a sötétbe. A város, megszámlálhatatlan épületeivel, tornyaival, tereivel, színházaival, középületeivel — eltűnt. Csupán a sötétség maradt.

S ebben a mérhetetlen hallgatásban valami lappangott: valami névtelen veszedelem, ami legott előront... de a némaság még tartott; a néma várakozás... A lányt elfogta a szorongás.

A hőség kibírhatatlan volt. Most már találmra ment tovább. Amikor végül elvetődött egy ház sötét sarkához, megmozdult egy földön lapuló emberalak és a szuronyon felcsillant a fény.

— Hé, hová?! Ki vagy?!

A lány megtorpant és ránézett. Nyomban elfelejtette, hogy melyik kezében milyen igazolványt szorongat. Egy pillanatra így tartott ez az ingadozás... A puskacső felemelkedett és a mellének szegeződött.

Mitévő legyen?! Már-már odanyújtotta azt, amelyiket a jobbkezeében szorongatott, de az utolsó pillanatban, maga sem tudta, miért, reszkető balkezével odaadta a másik igazolványt.

A junkerek igazolványa volt.

A katona leengedte a fegyverét és ügyetlenül, meggémberedett ujjakkal kezébe vette a papirost. A lány finom remegést érzett, amelyet még nem tapasztalt soha. Mögötte a tűzvészből hatalmas szikracsóva csapott fel és egy pillanatra idevilágított... egy másodpercre láthatta a junkerigazolványt, amelyet kérges tenyerében a katona fordítva tartott...

„Hiszen... ez írástudatlan!”

— Nesze.

A lány a markába gyűrte az átkozott papírt.

— Hová megy? — faggatta a katona.

— A főhadiszállásra... A szovjetbe.

— Eredj a mellékutcákon, különben elkapnak.

A főhadiszálláson figyelmesen hallgatták: nagyon értékes híreket hozott. Valamennyien nyájasan elbeszélgettek vele és kikérdezték. A sápkörös arcú, kurta bőrkabátos elvtárs kedvesen rámosolygott:

— Derék lány vagy. Csak aztán vigyázz, semmit se sejtse.

A hajnali szürkületben, amikor a lövöldözés csendesedni kezdett, újra visszatert az Arbatra. A kórházba szakadatlanul hordták a sebesülteket. A szmolenszki piac felől támadó junkereket visszaverték; sok embert veszítettek.

A lány kialvatlan, elcsigázott arccal egész

éjjel kötözött, igazgatta a pólyákat, vizet adott és a sebesültek hálás pillantásokkal kísérték.

Hajnalban sapka nélkül, munkásruhában berontott a kórházba egy junker magából kikelten, böszült arccal.

Odaugrott a lány elé.

— Ez volt az... A besúgó... Ez árult el...

A lány falfehéren hátrált, majd arcába szökött a vér s felkiáltott:

— Ti megölitek a munkásokat, akik... akik a jobb sorsukért harcolnak... Nekem... nekem nincs fegyverem... hát így öltek meg benneteket...

Kivitték a fehér fal elé és két golyóval a szívében, engedelmesen vágódott le a földre ott, ahol tegnap még a kartoninges munkás hevert. Amíg el nem vitték, kidülledő szürke szemével szakadatlanul bámulta a szigorú, baljós októberi eget.

Szerafimovics

Egy asszony beszél. Hallgatja a gyűlés. Most megvall mindent. Multját zárja le. Elnézem... Hajdan együtt játszadoztunk, Azután együtt nőttem fel vele.

...A szennyes-ruhák hegye! Konyha-pára!

Siess! Vasalj! Hol késik az ebéd?...

S egy gondolat vörös fonala járja

Át életének szürke szövetét.

Szívét egy súlyos kérdés gyötri folyton:

„A törvény mért a gazdaghoz kegyes?

S miért hivatlan vendég itt a földön

A szegény, kit minden baj felkeres?

Nyűgét az élet mért csak erre ontja,

Amíg a másik szürcesőli a jót?

Egy ember úri sorsa százak gondja,

S százak úr-voltát nyögik milliók!

Rongyokban kószálsz, néha nincs mit

enned.

Anyád mosónő, éjjel jár haza.

Mezitláb kell az iskolába menned,

És foszladozik táskád cafata.

Hát mért mutat könyv és film

garmadával

Csodás hercegi vőlegényeket?

S ó, hány Hamupipóke visz magával

A sírba elvetélt regényeket!

A boldog élet szomja mért emészti

Szerencsétlen kis kopott társaidd?

Az élet fájó, zord üteme készíti

Mind, hogy kioltsa félnék vágyait!”

S elmondod: míg az élet szennye gyötrött,

Kutattad ezt a vörös fonalat.

Jó lett volna két végét összekötnöd,

Csakhogy kezedből mindig kiszaladt.

De most, hogy itt állsz köztünk s látva-

látod

És megidézed elmúlt életed,

Így végzed halk és komor vallomásod:

„Kérem a Pártba felvételemet!”

Tudom, már rég itt kellett volna lennem

Köztetek, harcos párttagok között,

És olyan termés hullik most ölembe,

Amelyet mások vére öntözött.

De van valami, ami megvigasztal:

Hazát és kommunizmust építünk:

S a tisztas munká épp úgy felmagasztal,

Mint harcban szerzett hősi-szép hírünk!”

Szivedből szóltál, s szavad tiszta láza

Forrón csapott kemény szívedre át:

Előttünk szótted zászlónk bíborába

Életed izzó vörös fonalat.

Mart Raud

VÖRÖS FONAL

Hat szovjet maneken Párizsban (balról jobbra) — Regina, az Allami Filmfőiskola abszolvensé, filmforgatókönyvíró, Mila — elektromérnök, Ludmila — divattervező, Augusztina — ápolónő, Nyina — mozdonytervező, Natasa — történelemtanár—jelölt.

SZÉLJEGYZETEK

SZEPTEMBER VÉGÉN bezárult a Szovjetunió ipari és kereskedelmi kiállítás Párizsban. A kedélyek azonban még máig sem ültek el, továbbra is mindennapi beszéd tárgyát képezik a francia fővárosban kiállított sputnyikok, a lunyik, Gagarin és Tyi tov űrhajójának kabinja. De ezek mögött egy lépéssel sem marad el annak a hat szovjet lánynak az emléke, akik a mindennapi divatbemutatókon szovjet ruházati modelleket mutattak be. Szóval manekenek voltak. Párizsban, a divat fővárosának ez még nem kellene, hogy szenzációt jelentsen, hiszen állítólag az ottani ruhaszalónok a világ legszebb nőit alkalmazzák erre a célra. És mégis, itt is győztek a szovjet lányok. De nem is csoda! Mert képzeljünk el egy édes, pikáns arcoस्कájú székehajú fiatal lányt, amint fellép a bemutató hídra egy álomszép estélyi ruha modelljében, hajladozik, jobbra és balra mosolyog, forog, hogy előlről—hátról bemutassa a ruha szabását, esését, betűz, vagy kihúzza egy szál virágot a kivágásból és... szóval úgy viselkedik, mint minden más maneken. És aztán kiderül, hogy ez a széke szépség a magánéletben, otthon Moszkvában, mozdonyokat tervez! Vagy a fekete Natasa, aki történelemtanár és Mila, aki elektromérnök... Hát igen, ez a még sokat tapasztalt franciáknak is sok. Nem tudnak napirendre térni afelett, hogy valaki nemcsak tetszeniakarásból, pénzkeresési vágyból, hanem hazaszeretetből és komoly nemzetgazdasági szempontokból is választhatja — ha csak rövid időre is — ezt a szokatlan foglalkozást!

HAZASZERETET — pedig ez a szó nem ismeretlen a franciák előtt! Hiszen százazrek áldozták életüket hazájukért, a szabadságot a másodikk világháborúban is. Sokan fegyverrel a kezükben, sokan pedig a megszállók fegyverétől pusztultak el. A francia ellenállási mozgalom most egy kiállítás keretében a Chateaubriand-i mártírok emlékével foglalkozik, akiket 1941 októberében lőttek agyon Hitler fenevadjai. Érdekes, hogy a legtöbb dokumentációs anyagot maguk a gyilkosok szolgáltatták, akik gaztetteiket fényképezték, s ahol 27 francia hazafi utolsó perceit és végül kivégzésüket is megörökítették. Senki, aki ezeket a fényképeket látja, nem szabadul attól a gondolatától, hogy talán ugyanezek a hőhérook ma francia földön, francia katonai táborokban mint a „demokratikus” Bundeswehr tisztjei képzik ki a nyugatnémet katonákat. Igen, ugyanazok, akik a gyönyörű francia földet nem is olyan régen pokollá változtatták! De van ott még egy másik panel is, mely előtt egyetlen ember sem mehetett el, hogy ne gondolkozzék el mélyen, nagyon mélyen... A Szovjetunió miniszterelnökének, Nyikita Szergejevics Hruscsovna szavai állnak rajta nagy betűkkel arról, hogy mind a három német hadosztály katonái, akik 1940-ben Franciaország fővárosába törtek be mint győztesek, Sztálingrád romjai közt lelték halálfukat...

„A VÉGELETEKIG MEG VOLTAM HATVA, hogy Maga, Dmitrij Alexandrovics, Sztálingrád védője, ma a város legjobb propagandistája, nem láthatja saját szemével azt a környezetet, mely körülveszi. Ha beleegyeznek, Magának adom az egyik szememet. Odaadom — nem pénzért, hanem a magam jószántából. A csuvas nép fia vagyok én...”
Alóírás: Leonyid Zajcev, rakodómunkás. Dmitrij Reutszkij ezredes így válaszolt: „Drága Leonyid Fedorovics! Nagyon felizgatott a Maga nemes ajánlata, de kénytelen vagyok azt határozottan elutasítani. A magam szerencséséjét mások szerencsétlenségére alapítani — a mi humánus társadalmunkban megengedhetetlen. Értem és igen magasra becsülöm a barátságát és nemes indítókait”. A „Literaturnaja Gazeta” október 5-iki számában jelent meg ez a két levél. Két egyszerű szovjet ember levélváltása. És mégis megérdemli, hogy a világtörténelem is feljegyezze: ilyen emberségre nevel a szocializmus!

-es-

SZÜLŐKNEK- gyermekéről

Nemcsak az ajándék

Nagyobbik fiam, aki már mérnök, nemrégén mesélt a barátjának az egyik emlékezetes születésnapjáról. Ez a háború elején volt; hetedik évét töltötte be akkor, s úgy gondolta, ilyen nehéz időben senkinek sem jutt eszébe, hogy neki születésnapja van. Mennyire elcsodálkozott azonban, amikor felébredt és a szekrényen, a könyvespolcon meg az ablakpárkányon játékalátakat pillantott meg. A gratuláló szavakat szép nagy betűkkel egy keskeny papírszalagra írtuk.

Ha a fiam majdnem 20 év múltán is visszaemlékezett erre a napra, ez azt jelenti, hogy nagy örömet szerzett neki.

Minden családban másként ünneplik meg a gyerekek születésnapját. Egyes szülők ajándékokat vesznek, mások vendégeket hívnak. Kis gyerekek születésnapjára legcélszerűbb azokat a barátainkat meghívni, akiknek hasonló korú gyermekeik vannak. A gyerekek gyorsan megbarátkoznak egymással. Nem kell velük különösképpen foglalkozni, eljásztogatnak magukban is.

Ha a gyerek már iskolába jár, meg kell hívni az osztálytársait. Nem okoz a gyerekek nagy örömet az olyan ünneplés, amikor csak felnőttek ülnek az asztalnál, s ők ürtik poharukat a kis ünneplést egészségére.

Nagyon jó, ha nemcsak fiúkat, hanem kislányokat is meghívunk.

Igaz, egyszer, amikor tizenhárom éves fiamnak azt tanácsoltam, hogy lányokat is hívjon meg a születésnapjára, így felelt: —

— Még hogy lányokat! Jura hívott lányokat, de ők az egész ünnepeget elrontották. Először csak hallgattak, aztán pedig duzzogtak vagy nevetgéltek.

Hiába — a kamaszok kiegyensúlyozatlanok. Ismeretlen családnál először feszélyezve érzik magukat. Nálunk sem ment kezdetben simán. A fiúk nagy hévvel felépítettek a szobában egy szétszedhető hidat, amelyen felhúzóható játékok futkostak. A kislányok pedig nem tudták, hogy mihez kezdjenek. Itt már nekem is bele kellett avatkoznom:

— Játshatnánk társasjátékokat. Álljatok körbe! A szülők tapintatára van szükség, hogy ne avatkozzanak bele az ünneplés játékaiba, hanem észrevétel nélkül irányítsák a szórakozást. A gyerekek sokkal jobban érzik magukat, ha tudják, hogy a felnőttek nem ügyelnek rájuk. Ezért jobb kimenni a szobából, hadd játsszanak, nevetgéljenek.

Ha kifogásolható látunk a gyerekek magatartásában, ne hagyjuk annyiban. Az egyik fiammal történt meg például a következő eset. Leült az asztalhoz és megkérdezte barátaitól: „Ki akar pingpongozni?” Két kislány és két fiú jelentkezett. Mivel a játékhoz négy személy kell, világos, hogy a házigazdának át kell engednie a helyét. De ő ezt nem tette, és az egyik vendégnek be kellett érnie a játék nézésével.

Hogyan hoztam helyre a hibát? Figyelmeztessem a fiamat, hogy hagyja abba a játékot? De emiatt megsértődhet, elronthatja a jókedvet. Megvártam, amíg a játéknak vége lett, észrevétel nélkül kihívtam a fiamat és figyelmeztettem a vendéglátó kötelességére. Aztán láttam, mennyire igyekezett, hogy udvarias legyen barátaihoz.

Amikor a gyerekek már játszottak egy keveset, asztalhoz hívatjuk őket. Gyermekeknek ne adjunk bort. Nekik nincs szükségük mesterseges serkentésre, anélkül is vidámak, énekelnek, szórakoznak. Adjunk nekik gyümölcslevet, fagyaltot, tortát, nagyobbaknak szendvicsek kenyérkéket. A gyümölcsöt, édességet hagyjuk végig az asztalon. A gyerekek természetesen nem szeretnek a szobában üldögelni, engedjük őket télen hógolyózni, nyáron labdázni. Visszatérve ismét szívesen falatoznak. Egy ilyen jól sikerült születésnap után az ünneplésnek sokáig jó hangulata marad.

A vendégek már hazamennek, de ő még mindig élvezettel nézegeti a könyveket, albumokat és más tárgyakat, amelyeket a barátai ajándékoztak neki. S bár semmi különös nem történt, ezt a napot mint gyermekkorának egy szép napját őrzi meg emlékezetében.

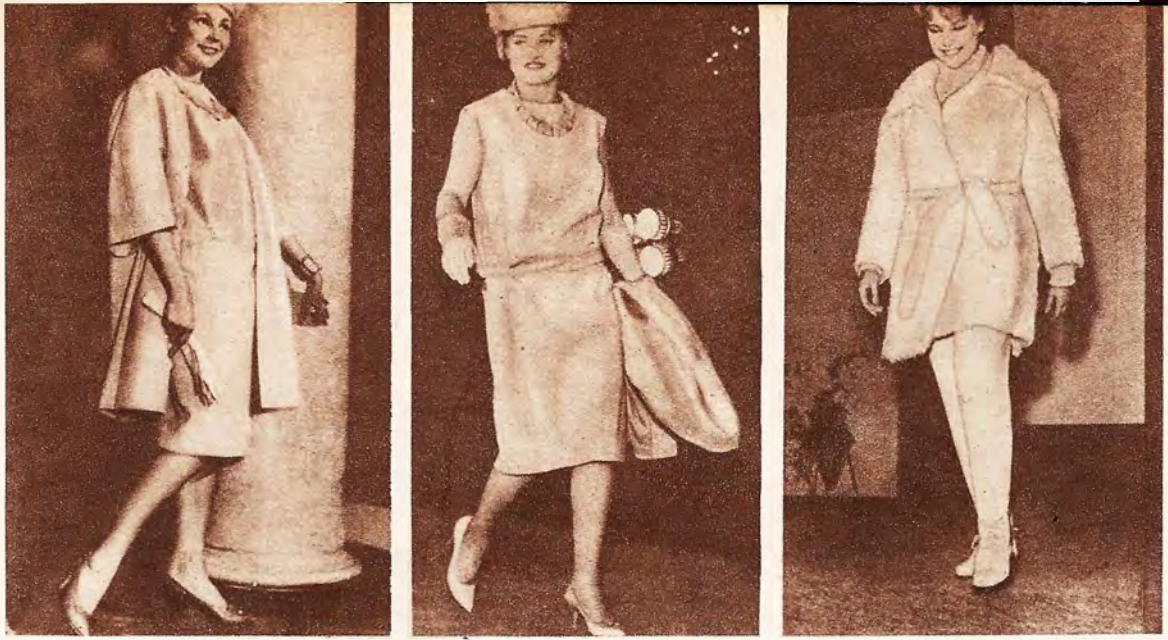
Átvéve a szovjet „Asszonyokból”

JÓKAI MÓRNAK karlsbadi kúrja idején szigorú diétát rendelt a fürdőorvos.
— Ebéd után szívjón el egy szivart, de többet nem! — hagyta meg a páciensnek.

Egy hét múlva ismét jelentkezett Jókai a fürdőorvosnál.
— A diéta jót tett, és minden rendben volna, csak a szivarral van baj — jegyezte meg Jókai panaszosan. — Soha életemben nem dohányoztam!

DIVATBEMUTATÓ LONDONBAN

A londoni Earl's Court hatalmas kiállítási csarnokában megrendezett szovjet ipari kiállításon jelentős teret kapott a szovjet divat is. Naponta többször rendeztek — mindig zsúfolt házak előtt — divatbemutatót, amelyen szép szovjet manekerek mutatták be a moszkvai, leningrádi, kijevi

divattervezők 150 modelljét. A nagy kollekcióból néhány különleges modellt mutatnak be képeink.

Az 1. és 2. képen hétnyalcados, könnyű szövetkomplét látunk, az új divat szerint kissé csúsztatott övvel. A 3. kép sportösszeállítás: fehér pantalló, fehér gidaszörme kabáttal. Érdekes nagykockás

szövetruhát mutat a 4. sz. kép, a ruha elől végig gombos, rövid ujját a saját anyagából rojtozás díszíti. Az 5. sz. egy komplé, kabátján elől végigfutó ezüstróka-díszítéssel. A nagystélyi toalett barackszínű muszlinból, puhán redőzött, és nagy ékszerszáttal összefogott leomló övvel.

SZOVJET

Keresztrejtvény

VÍZSZINTES:

1. Minden békeszerető ember vágya (folytatás a vízsz. 41. számú sorban). 16. Muzikális. 18. Angol grófi cím. 19. Rovar. 20. A világbéke biztosítója lenne (a nyíl irányában folytatva). 22. L. Z. 23. Bosszús felkiáltás. 24. Luxemburg és Románia autójelzései. 28. ENESE eleje. 31. Jelen nap. 32. Az orátor teszi. 34. Római számmal: 999. 35. Francia férfinév. 36. Nem feléd. 39. Re párja. 45. Cín. 46. N. S. 47. Diákis lehet. 49. Cseh női hecillap.

FÜGGŐLEGES:

1. A Szovjetunió mindent megtesz ennek érdekében (folytatás a függ. 17. és a vízsz. 29. számú sorban). 2. Elvesz, elfoglal, németül. 3. Nem te. 4. Ilyen kígyó nem kívánatos. 5. Ital. 6. Főzelék is lehet belőle. 7. Időszak. 8. Kálmán és László. 9. Kiejtett betű. 10. Kerek szám. 11. Nem éppen kellemes hangzású. 12. Olasz folyó. 13. Vajon ő? 14. Létezni. 15. Nem a szája, se a feje, de a... — 20. Levegővel érintkező gázok égése. 21. Szahara kézdete (de az első kockába keztős betű). 24. Shakespearei kérdés (eleje és vége)! 25. Áruküldemény is lehet ilyen. 26. Azonos betűk 27. Macska, oroszul. 30. Hozzá tartozója. 33. Német vá-

ros. 37. Élcsen. 38. Magyar zenei klub. 40. Latin köszöntés. 41. Mák, szlovákul. 42. Egészen az elejébe. 43. Kiejtett betű (q). 44. A századik (pl. forduló), szlovákul. 48. Felkiáltás. 50. Ausztria és Spanyolország autójelzése. 51. Régi római pénz.

B. P.

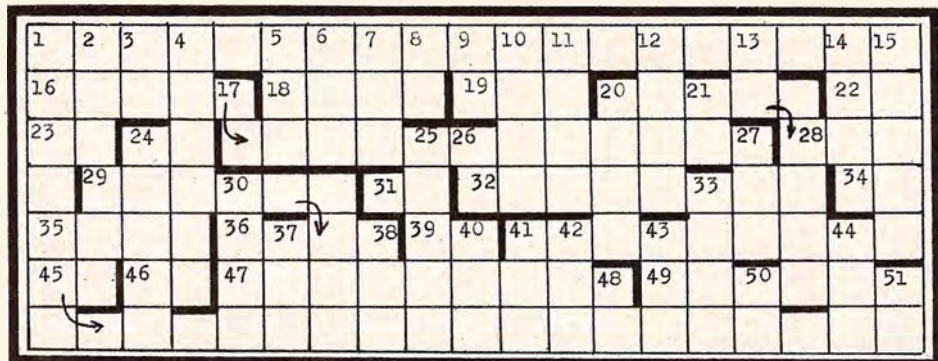
Keresztrejtvényünk megfejtését (a vízszintes 1., 41., valamint a vízsz. 20. és a függőleges 1., 17., a vízsz. 29.

számú sorokat) legkésőbb 1961. november 15-ig kérjük beküldeni a rejtvénytáblával együtt. Minden öt hibátlan megfejtésért könyvjutalmat küldünk.

A 21. szdm helyes megfejtése:

Liszt Ferenc műveiből:

Magyar történelmi arcképek; Les Préludes; h-moll szonáta; Dante; Hungária; Az ideálok; Mazeppa; Amit a hegyen hallani; Tasso.

Lenin a pionírok közt

Lenin beszél hozzánk, — a képe úgy áll előttünk, mintha élne.

Bölcs homlokán a fény s az árnyék villózik, mint a tűzijáték: hol gond borul rá, barna felhő, hol fénylik, mint a nap, ha feljő s áldó sugárral ránk ragyog...

Szemei égő csillagok, nagy jeltüzek, — s amerre néznek, reszketnek tókés nagylegények, vagy Iljics-lámpák ezre lobban a szabad munkáshatalomban.

Lenin beszél hozzánk, — a képe úgy áll előttünk, mintha élne.

A szó az ajkán szinte lángol, ha szól a megdöntött világról vagy bújkáló gazokra int még, de csupa jószág és szelídség ha lelkesen mutat jövőnkbe...

Zsarnokokat zúz le az ökle, gyárost és bankárt sújt haragja,

de ha fejünket simogatja tenyerét féltőn hajtvva ránk, érezzük: gondos, jó atyánk.

Lenin beszél hozzánk, — a képe úgy áll előttünk, mintha élne.

Szemünk közé tekintve kérdez: hordtunk téglát az építéshez, hol éretünk folyik a munka? S vörös nyakkendőnk a nyakunkba tudjuk-e jól, hogy mit jelent?...

Halljátok mit mond? — Nem lehet meghátrálni a feladattól, igaz ember csak az, ki harcol s legyen bár gyermek, még kicsi, a kommunizmust építi!

Veress Zoltán

AZ OROSZ GYERMEKEK

Az orosz gyermekek tág hőmezőkön éltek, és sovány kicsiny kezükbe könyv ritkán került, tengődtek vékony, hideg vacsorán.

Az orosz gyermekek nagy városok füstös gyárába gyűltek, ott görnyedeztek vad gépek között, s nem tudták, mi a mosoly, mi az ünnep.

Az orosz gyermekek bús szemébe egy meleg szem tekintett.. S fegyvert fogtak a cár, az urak ellen harcosai a pártnak és Leninnek.

Az orosz gyermekek akkor készültek boldog, örök nyárra, mikor a vörös zászló felrepült a szabablakú Téli Palotára.

Az orosz gyermekek új kicsi bundát, szőz játékot kaptak, soványka arcuk kipirult, öregbetűs könyvekbe lapozhattak.

S az orosz gyermekek, mikor felnőttek, mind hadba vonultak, elhozták tüzön, fergegeten át nekünk is szép gyermekkorunkat.

Majtényi Erik

szalackákat, s Anikó kiült az udvarra, hogy megszárogassa őket a napon.

Napanyó fényes orzával tekingetett le az égről, és amikor megpillantotta a nedves bodrokat, még jobban földerült a képe. Örömben egyet fordult, kettőt perdült, és a legfényesebb aranyzalagját belefonta a nedves fűrtökbe.

Amikor Anikó alkonyatfelé belenezett a tükörbe s meglátta a csillogást, elsikkantotta magát az örömtől. A rózsás derekú kiskorsótól ettől a pillanattól fogva még egy picurkát sem félt, és Napanyónak nem kellett tőle a csillogó-villogó ajándékot soha többé visszavennie.

Rényi Magda

Az aranypántlika

Ismertem egyszer egy kislányt, akit Anikónak hívtak. Ennek az Anikónak olyan aranszínű, szájszi haja volt, hogy a legszökebb búzakalász sem kelhetett versenyre vele. Kérdezgette is egyre mindenki, hogy vajon mitől olyan fényesek, mitől csillognak úgy azok a kunkori fűrtök, de a kislány nem felelt a kérdésre sohasem. Nem akarta elmondani senkinek azt a titkot, amit a fehér fogú csontfésűje sugott meg neki egyszer.

A titok az volt, hogy Anikó bidres-bodros hajszálai egyenesen a naptól kapták kölcsön aranszínű színüket. Ez úgy történt, hogy Napanyóka, aki odafenn az égen pirkadattól alkonyzálattáig aranszalagokat fonogat, egy ilyen ragyogó sugárpántlikát belefönt Anikó hajába is. És ettől fogva a röpködő, göndör fűrtök ugyanúgy csillogtak, mint a napsugarak. A fehér fogú csontfésű vidáman szaladgált fel-le az aransz bodrok között minden nap, és reggelenként Anikó anyukája is szeretettel cirógatta meg a kislánya haját. Egy reggelen pedig — éppen cirógatás közben — meg is szólalt:

— Felhővizet öntöttem a rózsás derekú kiskorsóba. Fenyőgallyak pattogó tűzénél meg is melegítettem. Gyere csak, Anikó, indulj szaporán, megmossuk a bodraidat! — mondta édesanya, és megfogta a kislánya kezét, hogy együtt menjen vele a virágos derekú kiskorsóhoz. Anikó azonban nem akart menni: Kitépte az ujjait anyukája kezéből s megállt a konyha közepén:

— Nem! Nem megyek a kiskorsóhoz és nem kell a felhővíz sem. Nem akarom megmosni a hajamat — szeptegte, és szeméből két apró csermely indult útnak lefelé az orcájára. Édesanyja csodálkozva vont a föl a vállát erre a beszédre, de ezúttal nem szólt egy szót sem többet. Harmadnap azonban újra elővette a kiskorsót, és megint csak odaszólt Anikónak:

— Gyere, kislányom, siess, megmossuk a hajadat! Égi felhő vizében fürösztjük, székfüvirág nedvében öblítjük — mondta, és odapillantott a kiszámoly felé, amin az imént Anikó üldögélt.

Ám a zsmoly ekkor már üresen

kuporgott a szoba sarkában, nem ült rajta senki. A kislány anyuka szavaira fölszökött ültéből, s úgy futott ki a szobából, mintha puskából lőtték volna ki.

S hida múltak a napok, hetek, hónapok, így tartott ez továbbra is. Anikó nem ment a kiskorsónak a közelébe sem.

Egy napon azonban fészülködés közben hangos recsenést hallott, s utána haragosan megzizzent a hajfűrtjeit szántó fehér fogú fésű:

— Ejnye, ejnye, te haszontalan, haszontalan Anikó! Olyan gubancos a hajad, hogy az egyik fogam belétörött. Egész életemben nyomorék leszek ezentúl. Miért nem mártottad meg a fűrtjeidet a kiskorsó vizében?

— Hogyisne! Mégcsak az kellene, hogy megmártsam őket. Hiszen a vízben tüstént lekopna az aransz csillogás róluk. Napanyóka pántlikája nem szereti a vizet. Félt tőle! — tódította meg tudáskosan Anikó.

— Dehogyan fél, dehogyan fél! — bosszankodott a fésű tovább. — A tiszta víztől nem fél senki. Napanyó aranypántlikái akármikor lesuhannak a patak habjába lubickolni egy kicsit, aztán meg — reggelenként ők isszák meg a fűszálak harmatvizét is. Nem a pántlikád fél a víztől, hanem te — mondogatta a fésű egyszer, kétszer, háromszor, reggel is meg esténként, de a kislány nem hallgott az intő szóra.

Napanyóknak azonban csuda jó füle volt. Egykettőre segített anyukának meg a csontfésűnek. Egyet térült, kettőt fordult s — volt-nincs — olyan ügyesen kibogozta, úgy kioldotta az aranszalagot Anikó hajából, mintha soha ott se lett volna. A kislány futott a tükörhöz, forgatta a fejét ide-oda, de a csillogó hajbodrokat nem lelta sehol, eltűntek a pántlikával együtt. Helyettük csapzott, kócos, poros fűrtök tapadtak Anikó nyakához. A színük olyan volt, mint az ajtó előtt csipogó Csirip veréb szeszínű, szürke szárnya. Nosza, el is törött: a mécses íziben, s futott, szaladt Anikó a kiskorsóhoz. Kérte-kérlete ptyeregve, sírva, fürösste meg a verébszín haját gyorsan.

A kiskorsó szívesen teljesítette a kérést, s a felhővízben hamarosan vidáman lubickoltak a szeszínű fűrtöcskék. Amikor pedig már jól lemostak magukról minden port, piszkot, szürkeséget, a fűsűcske szétbontogatta, felbodorogatta a vékony

Kedves Barátom! Az elmúlt évben írt levelemre több választ kaptam s az olvasók kértek, írjak többet a szovjet asszonyok receptjeiről. Ezért elhatároztam, hogy nemcsak étel-, hanem egy pár szépségápolási receptet is küldök. Használják jó egészséggel és sok sikerrel.

Ínyenc mesterség

Nyáron sült fogoly: A megfelelően előkészített vadat megmossuk, ruha közt megszáritjuk, besózzuk, a mellét 2—3 helyen bevagdossuk, fémnyársra húzzuk, s izzó, láng nélküli parázs fölött időnként megforgatva megsütjük és ecettel kevert olvasztott teavajjal megkenjük.

A foglyot petrezselyemszálakkal díszítve tálaljuk.

Körítés: sült zöldségfélék, zöldpaprika és paradicsom. Ecetben eltett szőlőt is adhatunk melléje.

Adagolás: 15 dkg fogolyhoz 1 dkg teavaj, 10 dkg szőlőkompót, 10—10 dkg zöldpaprika és paradicsom szükséges. Ecet, só, petrezselyemzöldje ízlés szerint.

Pisztráng tojással: A belső részeitől megtisztított és jól megmosott pisztrángot szétterítjük anélkül, hogy a hátát felváganánk, s mindkét oldalán addig sütjük vajban, amíg aranyszínű réteg nem keletkezik rajta. A megsütött halat habosra vert tojással leöntjük és serpenyőben körülbelül 3—5 percre meleg sütőbe tesszük.

A pisztrángot ugyanabban a serpenyőben tálaljuk, amelyben süttük. Meghintjük tárkonyal (vagy petrezselyemmel) és a tetejét tükörtojással díszítjük.

Adagolás: 30 dkg pisztránghoz 5 dkg főzővaj és 3 tojás (a tükörtojást is beleértve) szükséges; só, paprikát, zöldségfélét (tárkony vagy petrezselyem) ízlés szerint.

Piláf aszalt gyümölcssel: (Hozzávaló: 60 dkg rizs, 10 dkg aszalt barack, 5 dkg mazsola, 6 dkg fekete szilva, 10 dkg méz, 20 dkg olvasztott vaj.)

Az aszalt gyümölcsöt meleg vízben gondosan mossuk meg. Tegyük szitára, hogy a víz lefolyjon róla.

Főzzük puhára a rizst, s vajjal ízesítsük. Olvasszuk fel a vajat, pirítsuk meg benne az aszalt gyümölcsöt. A pirítás végén tegyük

hozzá egy kis forró vizet és mézet. Fedő alatt 10—15 percig pároljuk.

Sahlet (töltött hús). Hozzávaló: 40 dkg marha- vagy borjúhús, 4 dkg hagyma, 40 dkg hártýás bárányháj, 10 dkg rizs.

Főzzük puhára a rizst és tegyük szitára.

A húst daráljuk meg, s a finomra vágott hagymával együtt palacsintasütőn süssük meg. Tegyük hozzá rizst, sót, borsot, és gondosan keverjük össze.

Terítsük ki az aszalon a hájat (hártýájával lefelé), tegyük bele a töltelékét, a széleit fogjuk össze és kössük át fonállal.

Forraljunk fel húslevest és tegyük bele a töltelékét. Főzzük meg. Miután kész, szeleteljük fel.

Szizr. Hozzávaló: 60 dkg túró, 1 tojás, 6—7 dkg teavaj, 6 pohár tej, só és köménymag tetszés szerint.

A túrót passzírozzuk át. Tegyük lábosba, öntsünk hozzá forró tejet és kevergetve, lassú tűzön addig főzzük, amíg megsűrűsödik.

Tegyük szitára, s hagyjuk a savót lecspegni.

Olvasszuk fel a teavaját egy edényben, tegyük hozzá a túrót, és állandóan keverve addig főzzük, amíg nyúlékonyá nem válik (kb. 10 percig).

Miután a tűzről levettük, kissé hűtsük ki, tegyük hozzá a felvert tojást, só, köménymagot, s az egészet gondosan keverjük össze. Teljes lehűlés után szeleteljük megfelelő adagokra.

Rumos kuglóf

Hat pohár liszthez háromnegyed pohárnyi olvasztott teavaját, másfél pohár tejet, fél pohár porcukrot, 10 tojást, fél kávéskanál sót, 5 deka élesztőt vegyünk.

Langyos tejbe élesztőt teszünk, hozzáadjuk a lisztmennyiség felét és összekeverjük. A tésztát addig hagyjuk állni meleg helyen, amíg megkel, s a felületén kis hólyagok keletkeznek. Akkor tegyük bele teavaját, amelyet előzetesen összekevertünk cukorral, egyenként üssük bele a tojásokat, tegyük hozzá sót és a megmaradt lisztet. A jól kikevert kelt tésztát meleg helyen másfél óráig állni hagyjuk, amíg a tészta terjedelmének kétszeresére nem nő. Azután tegyük a tésztát vajjal kikent és liszttel behintett formába: a forma magasságának egyharmadát legyen a tészta, s várjunk addig, míg nem éri el a háromnegyed magasságot. Ekkor tegyük forró sütőbe.

A kisült kuglóf-tésztát óvatosan vegyük ki a formából, és itassuk át a következő módon elkészített sziruppal: tegyük vízbe konyakot vagy néhány csepp rumesszenciát, aztán adjunk hozzá cukrot. A kuglóf felső részét vonjuk be és díszítsük cukrozott gyümölcssel.

Ugyanígy készítjük el a második kuglófot is, csak más formával és díszítéssel.

JÓ ÖTLET

Rakott szoknyát pergamen papíron át vasalunk — így jobban lerakhatjuk vasalás közben, mintha ruhán vasalnánk át.

***

Forró citromos vizet csepegtetünk a rozsdafoltos fehérneműre, utána jól kiöblítjük, a folt eltűnik.

***

Bőrcipőket, bőrtáskákat időnként nyers tejjel mosunk le, így puha, fényes marad az anyag.

Hogy szépek legyünk

A TOKA ELLEN. Sok nőnek okoz gondot a kialakuló toka. Mit tegyünk ellene? A kellemetlen jelenség elkerülésének legbiztosabb módja a rendszeres sportolás: télen a sielés, nyáron az evezés.

Igen hasznos a mindennapi torna, valamint az arc és a nyak masszírozása. Mielőtt a tornát elkezdjük, tegyük szabaddá nyakunkat és lemosóvízbe mártott vattával dörzsöljük le.

A nyakmasszázszt nagymértékben megkönnyíti az elektromos vibrációs készülék. De a masszírozás egyszerűbben is elvégezhető: négy kiegyenesített és összezárt ujjunk hátsó felületével könnyedén végigpaskoljuk a bőrt az áll alatt, a középső résztől egészen az alsó állkapocs széléig. Ezután váltogatva végezzük a paskolást: jobb kézzel balról jobbra, bal kézzel jobbról balra.

Egy 6—7 centiméteres csíkba összehajtott szalvétát mártsunk bele enyhén sós vízbe, csavarjuk ki, és 1—2 percig csapkodjuk vele az áll alatti részt, hol megfeszítve, hol ellazítva a szalvétát.

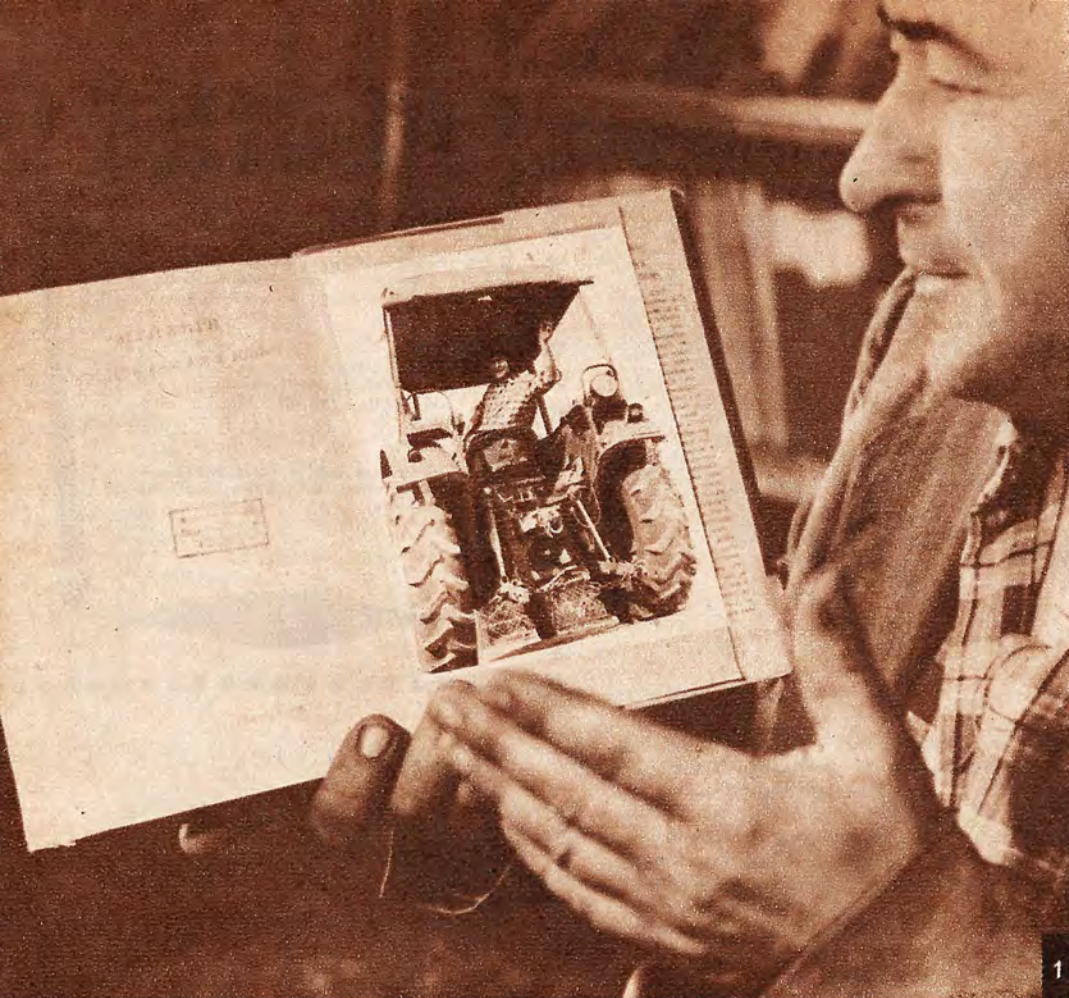
KÉZÁPOLÁS. A nők különféle munkát végeznek: üzemekben, tudományos intézetekben, háztartásban dolgoznak, s a munka gyakran árt a kezüknek. Mi tehát a teendő, hogy kezük finom és szép maradjon?

Elsősorban meleg vízzel és szappannal mossuk meg kezünket. Utána töröljük jó szárazra, nehogy berepedjen, érdessé váljon, éjszakára pedig dörzsöljük be zsíros krémmel vagy különleges összetételű kenőccsel. A „házikrém” könnyen elkészíthető: 50 gr glicerinhoz egy evőkanál kölnivizet és két kanál szalimiákszeszt adunk, s az egészet összerázzuk. Speciális termelési, üzemi körülmények között használjunk védőkesztyűt, munka után pedig, ha hazaértünk, áztassuk kezünket 5—10 percig meleg vízben, és kenjük be krémmel.

A háztartási munkát gumikesztyűben is végezhethetjük. Ha valamilyen oknál fogva ez kényelmetlen volna, a háztartási teendők befejezése után (különösen a zöldség vagy újborgonya tisztítása után) áztassuk kezünket öt percig meleg vízben, amelyhez egy evőkanál ecetet is adunk.

— Az ujjaimon meg tudnám számlálni, hogy hány vasárnap délutánt nem töltöttem azóta itt, a könyvtárban — mondja. Pedig már öt éve ajánlja, kölcsönzi a könyveket a búcsi szövetkezeti tagoknak.

— Rendszerint kell tartani az olvasásban is — magyarázza. — Először a magyar klasszikusokat ajánlom az olvasóknak, aztán térünk rá a világirodalom nagyjaira. Én magam is így olvasok — most éppen Raymond „Parasztok”-ját vettem sorra.

És olyan természetesen, mintha traktora alkatrészeiről beszélne, mondja el, hogy el sem tud aludni olvasás nélkül. Számára ez olyan szükséges, mint ételbe a só.

Közben Udvardi bácsinak, a 63 éves állandó kölcsönzőnek Július Fučík könyvét, az „Ahol a ma már a múlté”-t mutatja.

— Ezt vigye, Kálmán bácsi. — Mellé csúsztatja még Dosztojevszkij „Bűn és bűnhődés”-ét, mert tudja, hogy a nagy orosz klasszikus Udvardi bácsi kedvenc írója.

Míg a zsúfolt könyvespolcon válogat, megtudjuk tőle, hogy a csehszlovák-szovjet barátság hónapjában vitaesteket rendeznek az Októberi Forradalomról szóló könyvekről. népszerű előadásokon ismerkednek meg a Szovjetunió népgazdaságával — ezért ajánlja Fučík könyvét, amely hiteles adatokat tartalmaz a szovjet ipar és mezőgazdaság fejlődésének történetéből. — Azok a szövetkezeti tagok, akik jutalomkiránduláson jártak a Szovjetunióban, személyes élményeikről számolnak be majd.

Az utolsó kölcsönző, Agács Piroska is kiválasztja a következő heti olvasmányát és kattant

Az igazi magvetés

Tíz évvel ezelőtt még az embereket s földet elválasztó barázdákat szántotta össze, s gyönyörködve nézte, hogyan simulnak egymáshoz a barna hantok traktorjának ekéje nyomán. Estéknént, fülében még a traktor dohogó hangjával, könyvet vett a kezébe. Elalvás előtt egy-egy órára gondolatban Solohov „Új barázdát szánt az eke” Davidovjával küzdött együtt a parasztek felvilágosításáért.

— Ezt, meg a többi könyvet kellene elolvas-

niuk a mieinknek is. Könnyebben jutnánk előre, ha éreznék és látnák, mit jelent a haladás. És egyre nőtt benne a vágy, hogy az olvasás, a könyvek varázsát megossza a falubeliekkel.

Igy történt aztán, hogy mikor a búcsi szövetkezet felépítette a hatalmas szövetkezeti klubot, s elhelyezték benne a falu népkönyvtárát, Varga Mihály traktoros vállalta a könyvtáros szerepét.

1

Traktorista és a könyvtáros

2

— Ezt vigye, Kálmán bácsi!

3

Ismerkedés a könyvvel

a kulcs a zárban. A klub lépcsőin lassan lépegetnek lefelé a búciák. Bele-bele kóstol szemük a könyvbe, ízlelgetik a történetek, regények zamatát. Este már Juliska Jócai romantikus hőseivel járja a csodaszép tájakat, Kálmán bácsi az első sztálingrádi traktorgyár nagyszerűségét csodálja Fučíkkal, Agács Piroska pedig Anna Sedlmayerová „Nyílik a pity-pang”-jában gyönyörködik.

Már sötétedik, mire Varga Mihály hazafelé indul. Még elüldögél egy órácskát a televízor mellett, olvas egy-két fejezetet Raymond „Parasztok”-jából és nyugovóra tér.

Hiszen holnap új munka várja. Az utolsó hektárokbba veti a búzát.

Harasztiné M. E.